

Samarbetet mellan polisen och Frivilliga räddningstjänsten i Österbotten

En undersökning i Frivilliga räddningstjänstens syn på samarbetet med polisen och användning av ryttare och häst i efterspaningssituationer

Ellinor Johansson

5/2021

Referat

Författare	Examen	
Ellinor Johansson	Polis (YH)	
Publikationens namn	Offentlighetsgrad	
Samarbetet mellan Polisen och Frivilliga räddningstjänsten i Österbotten En undersökning i Frivilliga räddningstjänstens syn på samarbetet med polisen och användning av ryttare och häst i efterspaningssituationer	Offentlig	
Handledare	Lärdomsprovets form	
Lotta Wennqvist & Sabina Jordan	Undersökande lärdomsprov	
Referat		
<p>Syftet med undersökningen är att ta reda på hur Frivilliga räddningstjänsten upplever att samarbetet mellan polisen fungerar under efterspaningar i Österbotten samt ta reda på om Frivilliga räddningstjänsten anser att ryttare till häst kunde vara en tillgång under efterspaningsarbete.</p> <p>För att uppnå syftet med undersökningen har jag använt mig av fenomenografisk forskningsmetod och därmed studerat människors uppfattningar om fenomen. För materialinsamling har jag använt mig av kvalitativa intervjuer med låg grad av strukturering. Fyra personer som är verksamma i Frivilliga räddningstjänsten i Österbotten har intervjuats för att ge svar på mina forskningsfrågor.</p> <p>I teorikapitlet behandlas teorier som förklarar hur polisen och frivilligorganisationer agerar under efterspaning av försvunna personer. Andra teoridelar som presenteras är frivilligorganisationerna i Sverige samt användningen av djur under efterspaning av försvunnen person.</p> <p>Resultatet visar att Frivilliga räddningstjänsten i Österbotten upplever att samarbetet med polisen fungerar väl under efterspaningar. Resultatet visar även att Frivilliga räddningstjänsten i Österbotten är positivt inställd till användningen av ryttare och häst under efterspaning av försvunna personer.</p>		
Sidantal	Månad och år då granskningen skett	Lärdomsprovets kod (OPS)
31 + 3 sidor bilagor	Maj 2021	YH2018LP
Nyckelord		
Polis, Frivillig räddningstjänst, försvunnen person, efterspaning, räddningshund, ryttare		

Tiivistelmä

Tekijä	Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike	
Ellinor Johansson	Polis (YH)	
Julkaisun nimi	Julkisuusaste	
Samarbetet mellan Polisen och Frivilliga räddningstjänsten i Österbotten En undersökning i Frivilliga räddningstjänstens syn på samarbetet med polisen och användning av ryttare och häst i efterspaningssituationer	Julkinen	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi	Opinnäytetyön muoto	
Lotta Wennqvist & Sabina Jordan	Tutkiva opinnäytetyö	
Tiivistelmä		
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoitus on selvittää mikä Vapaaehtoisen pelastuspalvelun kokemus on yhteistyöstä poliisin kanssa ja miten yhteistyö sujuu kadonneen henkilön etsinnässä Pohjanmaalla. Tarkoitus on myös selvittää mikä on Vapepan asenne hevosten käyttämisen etsintätehtävällä.</p> <p>Tutkimukseni tavoitteen saavuttamiseksi olen käyttänyt fenomenografista tutkimusmenetelmää, joka perustuu valittujen vastaajien kokemuksiin ilmiöstä. Tutkimuksessa kerätty aineisto on tehty matalalla asteella strukturoituna haastatteluina neljän ihmisten kanssa, jotka ovat aktiivisia Vapaaehtoisessa palvelussa Pohjanmaalla.</p> <p>Teoriajaksossa käsitellään teorioita, jotka selittävät miten Poliisin ja vapaaehtoisjärjestöjen toiminta suoritetaan kadonneen henkilön etsintätehtävässä. Teoriaosiossa esitellään myös vapaaehtoisjärjestöjen toiminta Ruotsissa sekä eläinten käyttäminen etsintätehtävissä.</p> <p>Tulos osoittaa, että Vapaaehtoisen pelastuspalvelun kokemus on, että yhteistyö sujuu hyvin Poliisin kanssa etsintätehtävillä Pohjanmaalla. Tulos osoittaa myös, että Vapaaehtoisen pelastuspalvelun asenne on positiivinen hevosten käyttöön etsintätehtävillä Pohjanmaalla.</p>		
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja vuosi	Opinnäytetyökoodi (OPS)
31 + 3 liitesivua	Toukokuu 2021	YH2018LP
Avainsanat		
Poliisi, Vapaaehtoinen pelastuspalvelu, kadonnut henkilö, etsintä, pelastuskoira, ratsastaja		

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	1
1.2 VIKTIGA BEGREPP	2
1.3 AVGRÄNSNING.....	4
1.4 TIDIGARE FORSKNING	4
2 EFTERSPANING – POLISIÄRT UPPDRAG.....	5
2.1 BEFOGENHETER OCH BESLUT	5
2.2 OLIKA TYPER AV EFTERSPANINGAR	6
2.3 HUR SAMVERKAN SÄKERSTÄLLS MELLAN POLISEN OCH FRIVILLIGORGANISATIONER	7
3 FRIVILLIGA RÄDDNINGSTJÄNSTEN	8
3.1 STATISTIK BETRÄFFANDE EFTERSPANINGAR	8
3.2 EFTERSPANING	10
3.3 UTBILDNING OCH KURSER	11
3.4 RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER.....	12
4 FRIVILLIGORGANISATIONER I SVERIGE	13
4.1 MISSING PEOPLE SWEDEN	14
4.2 ANDRA FRIVILLIGORGANISATIONER	15
5 ANVÄNDNING AV DJUR UNDER EFTERSPANINGAR.....	15
5.1 RÄDDNINGSHUNDAR	16
5.1.1 UTBILDNING OCH PROV	17
5.1.2 UTFÖRANDE OCH UTRUSTNING	17
5.2 RIDANDE EFTERSPANARE I KRONOBERG.....	18
6 METOD OCH MATERIAL	20
6.1 METODOLOGISKA UTGÅNGSPUNKTER	20
6.2 METODER FÖR INFORMATIONSSÄMPLING	20
6.3 KVALITATIV INTERVJU OCH INFORMANTGRUPP.....	21
6.4 ANALYS AV INTERVJUSVAR	21
6.5 FORSKNINGSETISKA ASPEKTER.....	22
6.6 RELIABILITET OCH VALIDITET.....	23
7 RESULTAT	23
7.1 HUR FRT UPPLEVER ATT SAMARBETET MED POLISEN FUNGERAR UNDER EFTERSPANINGAR	23
7.1.1 VAD FUNGERAR BRA I SAMARBETET	24
7.1.2 VAD KUNDE FÖRBÄTTRAS I SAMARBETET	25
7.2 FRT'S INSTÄLLNING TILL ANVÄNDNING AV RYTTARE OCH HÄST UNDER EFTERSPANINGAR.....	27
7.3 SAMMANFATTNING AV RESULTAT	28
8. SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION	29

1 INLEDNING

I Finland försvinner det personer varje år både på landsbygden och i städer. År 2020 utfördes 265 efterspaningar över hela Finland (Finlands Röda Kors, 2021, 5). När en person försvinner och anhöriga blir oroliga så ringer de efter hjälp. I vissa av fallen behövs hjälp utöver polispersonal, på grund av resursbrist, stort sökområde eller andra omständigheter. I de fall polisen behöver tilläggsresurser för efterspaning larmas Frivilliga räddningstjänsten ut på uppdrag. Då sluter frivilliga upp för att tillsammans hjälpas åt att leta efter den som saknas. I nuläge används efterspanare på många olika sätt, men genom den här undersökningen vill jag ta reda på om det kunde användas ytterligare metoder för att utföra efterspaningar på i Finland.

Till sjöss söker dykare och sjöräddare försvunna personer. Från luften söker flygräddare försvunna personer. I terrängen söker efterspanare till fots eller kör olika fordon, såsom cykel, motorcykel, bil, fyrhjuling och liknande fordon. Till fots söker även utbildade personer med godkända räddningshundar försvunna personer. (Frivilliga räddningstjänsten, 2021.)

Jag vill genom undersökningen också ta reda på hur Frivilliga räddningstjänsten i Österbotten anser att samarbetet med polisen fungerar. Ämnet intresserar mig för att jag under min uppväxt har blivit lärd att hjälpa medmänniskor om man kan. Verksamhet inom Finlands Röda Kors och Frivilliga räddningstjänsten har varit en del av de sidosysslor som mina föräldrar utövat och som jag har fått följa med på redan som ung.

Ämnesvalet är grundat på intresset att osjälviskt hjälpa andra, vilket Frivilliga räddningstjänsten kan anses handla om. Med tanke på mitt tidigare yrke som djurskötare samt intresset för djur fick jag idén att ta reda på om ryttare till häst skulle ha en möjlighet att hjälpa till under efterspaning av försvunna personer. Ämnet kan anses vara viktigt då det handlar om att rädda liv och om det inte längre är möjligt åtminstone ge de anhöriga ett avslut på sin oro.

Jag hoppas och tror att undersökningen inte har ett definitivt slut, utan snarare att det blir en början till att ridande verksamhet kunde användas även i Finland. Nyttan för polisen med den här undersökningen är att den ger information om hur FRT, d.v.s. Frivilliga räddningstjänsten anser att samarbetet mellan polisen och FRT fungerar i Österbotten. Om det genom undersökningen kommer fram information om att det finns något som kan förbättras, kan polisen och FRT förbättra samarbetet i den mån det är möjligt. Genom att polisen får information om förbättringsförslag kan samarbetet eventuellt förbättras.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med undersökningen är att ta reda på hur Frivilliga räddningstjänsten upplever att samarbetet mellan polisen fungerar under efterspaningar i svenska Österbotten samt ta reda på om Frivilliga räddningstjänsten anser att ryttare till häst kunde vara en tillgång under efterspaningsarbete.

Frågorna som jag genom undersökningen önskat få svar på lyder:

- Hur upplever Frivilliga räddningstjänsten att samarbetet med polisen fungerar under efterspaningar?
- Vad har Frivilliga räddningstjänsten för inställning till användning av ryttare med häst under efterspaningar?

Genom utförandet av den här undersökningen vill jag ta reda på och lyfta fram de faktorer som FRT upplever fungerar bra i samarbetet med polisen och om det är möjligt att förbättra de eventuella brister som finns i samarbetet med polisen under efterspaningar. Jag vill också med undersökningen väcka intresse hos FRT om användningen av ryttare till häst under efterspaningar och ta reda på om det i framtiden kunde användas även i Finland.

1.2 Viktiga begrepp

Inledningsvis kommer det redogöras för vilka viktiga begrepp som är återkommande i den här undersökningen. I kommande kapitel kommer en del av begreppen att öppnas upp och presenteras mer ingående. Hela arbetet benämns med ordet *undersökning*, vilket syftar på mitt lärdomsprov utfört vid Polisyrkeshögskolan.

Samarbete - I den här undersökningen önskas få svar på hur samarbetet eller samverkan mellan polisen och frivilliga räddningstjänsten upplevs från FRT's perspektiv. Orden *samarbete* och *samverkan* kan anses vara allmänt kända, men för att klargöra innebörden presenteras ordens betydelse nedan.

Ordet *samarbete* är det som främst används i den här undersökningen, men på grund av Polisstyrelsens anvisning *Samverkan mellan polisen och frivilligorganisationerna* (2019) förekommer även ordet *samverkan*. Synonymer till *samarbete* är *samverkan*, *gemensamt arbete* och *grupparbete* (Synonymer, 2021). Synonymer till *samverkan* är förutom *samarbete*, *samspel*, *samröre* och *förenade ansträngningar* (Synonymer, 2021).

Förenade ansträngningar kan anses vara ett bra sätt att beskriva samarbetet mellan polisen och frivilligorganisationerna på, då FRT agerar på polisens direktiv under de uppdrag de deltar i (Polisstyrelsen, 2019, 3). Frivilligorganisationerna anlitas för att bistå och hjälpa polisen på de uppdrag där det behövs, och i det här fallet bistår frivorg polisen utan strävan efter nytta (Polisstyrelsen, 2019, 1).

Försvunnen person - En person som till exempel gått vilse eller av andra skäl inte kommit tillbaka till den plats där denne senast sågs. På polisens webbsida beskrivs en försvunnen person som att de anhöriga har letat på vanliga ställen och tidigare platser som personen dragit sig undan till, utan att

personen hittats. En förutsättning är även att en polisanmälan om försvinnandet har upprättats (Polisen, 2021.)

Efterspaning - Det finns flera ord som används för att beskriva att man letar efter en försvunnen person. Ordet *efterspaning* har använts i Polisstyrelsens anvisning om *Efterspaning av försvunnen person och polisundersökning* (2019). Ordet *eftersökning* har använts på polisens webbsida *Anmälan om försvunnen person* (Polisen, 2021). Ordet *personsök* används i Polisstyrelsens anvisning *Samverkan mellan polisen och frivilligorganisationerna* (2019), i vilken man dessutom gör skillnad mellan *räddningsspaning* och *nödspaning*. De två typerna av spaningar kommer att definieras mer i kapitel 2. I den här undersökningen kommer främst ordet *efterspaning* att användas och då syftas det på ett arrangerat eftersökstillfälle.

Efterspaningsområde - Ett efterspaningsområde eller sök område utritas på basis av de uppgifter som finns om försvinnandet och den försvunna (Finlands Röda Kors, 2005, 8). Området som blir utmärkt på en karta kan innefatta både terräng och byggnader som ska sökas genom. Efterspaningsområden söks genom metodiskt i tur och ordning, för att säkerställa att personen som eftersöks hittas eller kan konstateras att inte befinna sig där.

Frivilliga räddningstjänsten - Frivilliga räddningstjänsten koordineras av Finlands Röda kors och är ett nätverk som består av 54 organisationer. Larmgrupperna som utgörs av frivilliga personer kan kallas ut och stödja myndigheterna vid olyckor och andra krissituationer. (Frivilliga räddningstjänsten, 2021.)

I kapitel 3 presenteras Frivilliga räddningstjänstens verksamhet mer ingående. I undersökningen kommer Frivilliga räddningstjänsten att benämnas med förkortningen *FRT*.

Frivilligorganisation - Ordet *frivilligorganisation* är återkommande i den här undersökningen, i och med att Polisstyrelsen har använt det ordet i anvisningen *Samverkan mellan polisen och frivilligorganisationerna* (2019). I den här undersökningen förkortas frivilligorganisationer *Frivorg*.

Efterspanare - I den här undersökningen används orden *efterspanare* eller *frivillig* och syftar på en person som frivilligt letar efter en försvunnen person.

Räddningshund - Räddningshundar är hundar som utbildas i både sök- och spårningsarbete. Användningssyftet är hundens utmärkta luktsinne. Hunden letar efter människan genom att följa efter människans lukt antingen i luften (sök) eller på marken (spårning). En räddningshunds storlek eller ras har ingen betydelse. För att en räddningshund ska få delta under en efterspaning bör den ha genomgått prov och blivit godkänd. (Pelastuskoiraliitto, 2021.)

I kapitel 5 presenteras användningen av djur under efterspaningar och därmed räddningshundarnas användning för att hitta försvunna personer.

Ryttare - Enligt svenska akademiens ordbok är en ryttare en person som rider och utövar ridsport (Svenska akademiens ordbok, 1960). I den här undersökningen syftas det med ryttare på de personer som deltar i efterspaningar med sin häst och rider i skog och mark för att leta efter försvunna personer. I delkapitel 5.2 presenteras hästarnas användning i organisationen Missing People Sweden Kronoberg.

1.3 Avgränsning

Jag har valt att avgränsa mitt arbete till att endast ta reda på vad FRT anser om samarbetet mellan dem och polisen och helt bortse från polisens upplevelser av samarbetet under efterspaningar. Den avgränsningen har jag gjort på grund av Polisstyrelsens nya direktiv för intervjuer och forskningslov som gavs ut under undersökningens gång. Jag har valt att främst ta del av svenskspråkigt material, eftersom svenska är mitt modersmål och undersökningen går ut på att tolka text och personers uppfattningar. Det har varit viktigt för mig att kunna förstå det jag läser för att kunna göra en så äkta tolkning av materialet som möjligt. För att få en förståelse för fördelarna, nackdelarna och utmaningarna med att använda djur vid räddningsarbete, har jag valt att kort redogöra för hur hunden används under efterspaningar. Jag har även valt att avgränsa arbetet med att inte gå närmare in på vilka olika sätt man till fots kan utföra efterspaningar på. För att undersökningen inte ska bli så omfattande har jag avgränsat området till Österbotten. Jag valde Österbottens distrikt för att jag är uppvuxen där och för att kunna göra den här undersökningen på svenska.

1.4 Tidigare forskning

Tidigare forskning i ämnet finns det rikligt av. Däremot är material på svenska svår att få tag på, åtminstone forskning gjord över samarbetet mellan FRT och den finländska polisen. I Sverige finns det flera organisationer som till vissa delar motsvarar FRT och de organisationerna presenteras mer ingående i kapitel 4. På grund av att det inte finns så mycket finlandssvenskt material och forskning, har jag valt att intervjua informanter som har erfarenhet och därigenom få information om ämnet. Information som jag tagit del av är bland annat anvisningar, utbildningsmaterial och det som står i lagen. Det finns dock en del svenskt material gällande användning av ryttare och häst under efterspaningar och jag har även haft kontakt med en person som är verksam i den svenska organisationen Missing People Sweden.

På finska har det vid Polisyrkeskolan skrivits lärdomsprov av bland andra Virta och Ärväs (2019) som skrivit om samarbetet mellan polisen och FRT i Östra Nylands område och även arbetat ut ett utbildningspaket för poliser om FRT. Juho Mattila (2018) har i sitt lärdomsprov vid Polisyrkeshögskolan behandlat ämnet ur den synvinkeln att han har undersökt det inledande

samtalet med de anhöriga vid början av en efterspaning. Även Henri Rikander (2016) har för Polisyrkeshögskolan skrivit en rapport om samarbetet mellan polisen och FRT och dess kostnader under åren 2010–2015.

Trots dessa tidigare undersökningar på finska har jag valt att bortse från dem i den här undersökningen på grund av språket och kravet på att kunna tolka den text jag läser. Det har inte tidigare skrivits om samarbetet mellan polisen och FRT i Österbotten och synvinkeln användning av ryttare och häst är ett helt nytt koncept och har tidigare använts åtminstone en gång i Finland. En av de gånger hästar använts under efterspaningar i Finland presenteras mer ingående i kapitel 5.

2 EFTERSPANING – POLISIÄRT UPPDRAG

I det här kapitlet kommer att redogöras för hur efterspaningen kan ses från ett polisiärt perspektiv. Vem det är som får ta beslut och vad det finns för olika typer av eftersökningar är något som jag kommer öppna upp i det här kapitlet. Det presenteras hur samarbetet med frivilligorganisationer borde gå till enligt de lagar och anvisningar som finns.

Den finländska polisen får ta emot många olika typer av uppdrag, men ett av dem är ett uppdrag med rubriceringen *försvunnen person*. För att polisen ska ta emot ett uppdrag med rubriceringen försvunnen person, inleds processen med att en anhörig, en granne eller annan orolig person gör en anmälan att en person saknas. Genom anmälan får polisen uppgifter om försvinnandet och eftersökningen inleds om personen kan antas vara i livshotande eller allvarlig hälsofara, eller om personen kan antas ha blivit utsatt för brott eller olycka. Eftersökningen ska inledas brådskande om den försvunna är ett barn, åldring eller inte kan ta hand om sig själv på grund av sjukdom. (Poliisi, 2021.)

2.1 Befogenheter och beslut

Polisen har med stöd av 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen (872/2011) skyldighet att efter en anmälan om försvunnen person eller av särskilda skäl vidta nödvändiga åtgärder för att personen ska hittas. Nödvändiga åtgärder som till exempel efterspaning görs när det finns grundad anledning till att anta att personen är försvunnen eller har råkat ut för någon olycka (Polisstyrelsen, 2019, 1).

I enlighet med 6 kap. 46 § 2 mom. 4 punkten i räddningslagen (379/2011) ansvarar polisen för efterspaning på land och insjöområden. Polisen har ansvaret för den operativa ledningen av uppdrag där frivorg deltar, till exempel spaningsuppdrag, också kallat efterspaning efter försvunnen person (Polisstyrelsen, 2019, 3).

Under uppdrag där FRT deltar följs organisationens egna ledningsförhållanden inom ramen för de direktiv som har överenskommit med den polisman som leder insatsen. Den som leder FRT's verksamhet har skyldighet att se till att de frivilliga som deltar har den kunskap som krävs för att klara av sin uppgift och att utrustning som delas ut är i ändamålsenligt skick. (Ibid.)

I polislagens (872/2011) 9 kap. 4 § 2 mom. står det att den polisman som leder efterspaningen är den person som tar beslut om frivilligorganisationer ska bistå polisen. I samma lagrum som tidigare är nämnt står det att om det gäller andra biståndsuppgifter, är det en polis som hör till befälet som tar beslut om frivorg ska delta i uppdraget eller inte.

2.2 Olika typer av efterspaningar

I delkapitel 1.2 nämndes att det finns flera typer av spaningar och eftersök. I den här delen kommer jag redogöra för de olika typerna av spaningar som finns och vad som skiljer dem åt. Polisundersökning och förundersökning kommer även att presenteras, eftersom frivilligorganisationer kan bistå polisen vid det förstnämnda.

I Polisstyrelsens anvisning *Samverkan mellan polisen och frivilligorganisationerna* (2019) skrivs det om personsök och att personsöksuppdrag delas upp i två kategorier: *Räddningsspaning* och *Spaning i samband med utredning*. Räddningsspaning, också kallad *nödspaning*, är sådan spaning där personen förväntas vara vid liv och i behov av omedelbar hjälp. I sådana situationer där det är fråga om nödsplaning gäller det att rädda människoliv. Nödspaningar ska ges hög prioritet och utföras med de metoder som anses vara mest ändamålsenliga, så att personen som är försvunnen kan återfinnas så snabbt som möjligt. (Polisstyrelsen, 2019, 2–4.)

Om det är fråga om en nödsplaningssituation lämnar polisen så fort som möjligt en förhandsanmälan till frivorg för att frivilligorganisationens ledningsverksamhet ska påskyndas. Den egentliga efterspaningen inleds direkt, förutsatt att den försvunna inte hittas under de inledande åtgärderna. De inledande åtgärderna består bland annat av närspaning kring området där personen försvann från, samtal med den försvunnas närmaste krets och sjukhusförfrågningar. Med hänsyn till omständigheterna och så länge man kan anta att den försvunna fortfarande är vid liv och i behov av hjälp fortsätter efterspaningen kontinuerligt. Inte ens över natten ska efterspaningen inställas utan särskild orsak. Nattetid eller vid annars krävande situationer ska frivilligorganisationen anlita enbart frivilliga som är erfarna och vana vid svåra förhållanden. Förhandsanmälan som lämnas till frivilligorganisationen är en uppmaning om förberedande för efterspaning. I samband med förhandsanmälan eller larmet ska polisen i samråd med frivorg bedöma hur brådskande spaningsuppdraget är, vilka resurser som finns till förfogande och därmed vilket spanings sätt som är det mest ändamålsenliga. (Ibid.)

Spaning i samband med utredning är den andra typen av spaning. Den typen av spaning stöder annan polisutredning eller förundersökning, syftet är då att hitta en person som anmäls försvunnen, som efterspanas eller dennes egendom. Under spaning i samband med utredning kan spaningen bedrivas med lång fördröjning. (Polisstyrelsen, 2019, 4.)

Om den försvunna personen inte har hittats genom sådan efterspaning som hittills beskrivits i den här undersökningen ska en polisundersökning göras enligt 6 kap. 1 § i polislagen (872/2011). Vid planering av polisundersökningen ska det tas i beaktande att det kan handla om brott mot liv då personen inte har blivit hittad genom ändamålsenligt eftersök. Inledningsvis ska man särskilt beakta de telefonabonnemang som den försvunna använder och den information som man får därifrån och kontrollera säkerhetskameror som finns i de områden där personen försvunnit från. (Polisstyrelsen, 2019, 9.)

Genom polisundersökningen vill man ta reda på uppgifter om försvinnandet, till exempel:

- Orsak till personens försvinnande
- Personens signalement och klädsel
- Tidpunkt och den plats personen senast setts på
- Faktorer som påverkar personens hälsotillstånd såsom sjukdomar, självdestruktivitet, användning av olika berusningsmedel samt eventuella vårdplatser
- Fortskaffningsmedel eller resebiljetter som personen använder sig av

För att senare kunna identifiera personen ska särskilda signalement samt DNA prov tas. Om det efter upptagning av ovan nämnda uppgifter i listan finns skäl att misstänka brott så inleds en förundersökning. (Ibid.)

2.3 Hur samverkan säkerställs mellan polisen och Frivilligorganisationer

I Polisstyrelsens anvisning *Samverkan mellan polisen och frivilligorganisationerna* (2019), redogörs det för hur samarbetet mellan polisen och frivorg ska upprätthållas. I anvisningen är säkrandet av samverkan uppdelat i tre olika delar: *Meddelanden om utryckningsgrupper, Gemensam utbildning och samövningar* och slutligen *Responsmötet*.

I den första delen betonas att det vid varje inrättning ska finnas en polisman som ansvarar för samverkan mellan polisen och frivorg. De regionala ansvarspersonerna inom frivilligorganisationerna ska årligen meddela om utryckningsberedskap och utryckningsstatistik till denna polis med ansvar för samverkan. Samtidigt anmäler ansvarspersonerna inom frivorg vilka person- och materialresurser som finns till polisens förfogande. Statistiken som sedan görs upp ska inkluderas i polisenhetens plan för efterspaning av försvunnen person. Frivilligorganisationerna ska

se till att utryckningsgrupperna inom sitt distrikt får tillräckligt med utbildning och att gruppernas larmberedskap upprätthålls. (Polisstyrelsen, 2019, 5.)

I den andra delen står det att polisinsättningarna ansvarar för att det ordnas behövliga gemensamma utbildnings- och övningstillfällen. Trots att polisen sörjer för att det ordnas ovan nämnda tillfällen, ska en plan över dessa tillfällen utarbetas gemensamt av både polis och frivorg. Efter gemensamma övningar ska det ordnas ett responsmöte för att gå igenom hur övningen gick samt vilka förbättringar som kunde göras om man skulle ordna övningen igen. (Ibid.)

I den sista delen hur samverkan ska säkerställas tas det kort upp angående responsmöten efter utförd efterspaning. Polisen arrangerar vid behov ett responsmöte där det görs en teknisk genomgång av det som hänt. Vid traumatiska upplevelser ordnar polisen ett responsmöte om frivilligorganisationerna inte går igenom händelsen var för sig. (Polisstyrelsen, 2019, 6.)

3 FRIVILLIGA RÄDDNINGSTJÄNSTEN

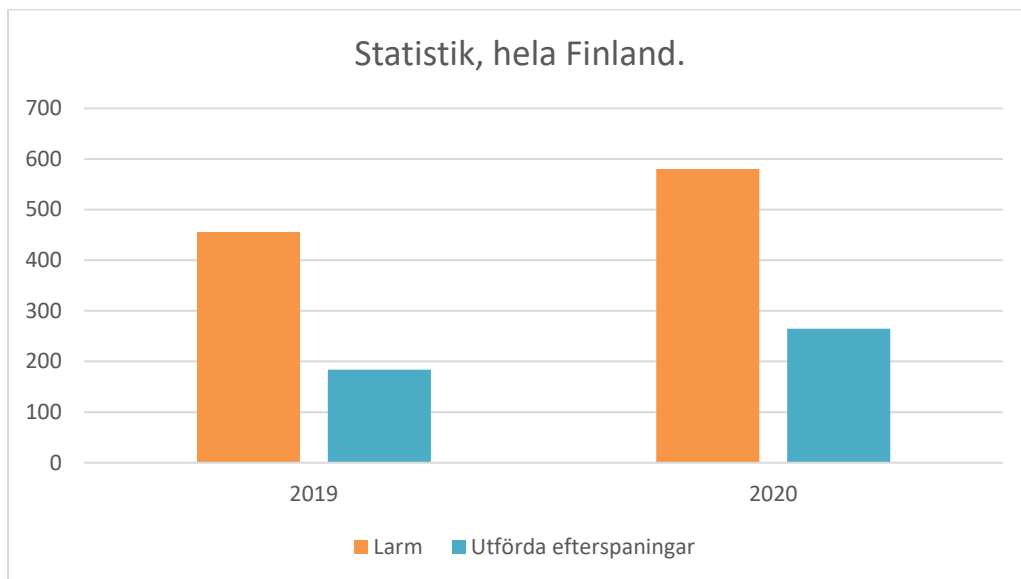
Frivilliga räddningstjänsten koordineras av Finlands Röda Kors och är ett nätverk som består av 54 organisationer. Larmgrupperna som utgörs av frivilliga personer kan kallas ut och stödja myndigheterna vid olyckor och andra krissituationer. Ett av de vanligaste uppdragen som FRT får är att leta efter försvunna personer. Andra uppdrag kan vara att de frivilliga får ge psykiskt stöd åt personer som varit med om en krissituation, leda trafik vid stora olyckor eller hjälpa till vid evakueringar. (Frivilliga räddningstjänsten, 2021.)

Alla 54 organisationer i FRT arbetar tillsammans, och vid larm kan man använda sig av varje organisations kompetens för att hjälpa andra människor som behöver hjälp. Vid larm anlitas FRT för att bistå polisen med stöd av polislagens (872/2011) 9 kap. 4 §, där det föreskrivs om möjligheten för polisen att använda frivilligorganisationer under efterspaning och liknande assistansuppgifter som inte har en betydande utövning av offentlig makt. Trots att FRT anlitas för att bistå polisen, leder FRT's medlemmar sin egen verksamhet som är frivillig och organiserad. Det baserar sig på utbildad medborgarverksamhet och stöder myndigheterna. (Frivilliga räddningstjänsten, 2021.)

3.1 Statistik beträffande efterspaningar

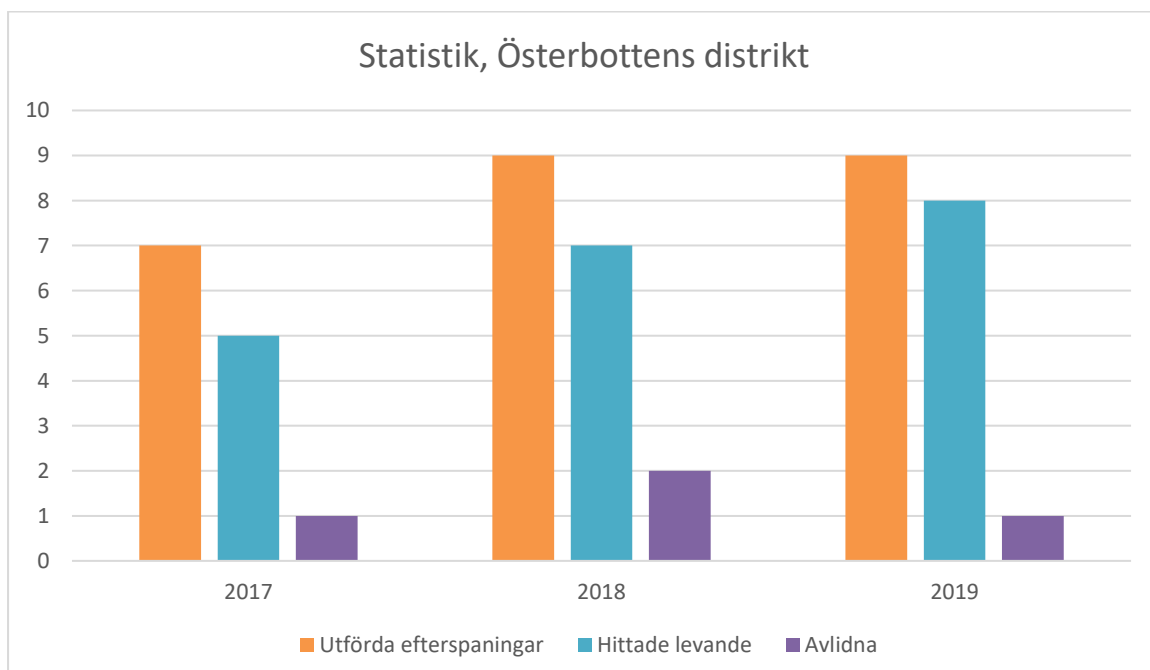
År 2020 inkom det 580 larm, varav 265 ledde till efterspaningar (Finlands Röda Kors, 2021). År 2019 inkom det 456 larm, varav 104 av dem inte ledde till någon typ av uppdrag. Av de återstående 352 larmen som ledde till uppdrag, var 184 efterspaningar. (Frivilliga räddningstjänsten, 2019.)

Larmen utgörs av efterspaningar, första hjälpsituationer, förberedande larm och andra situationer. Andra situationer kan vara till exempel stöd vid kriser eller vaktande av område där det varit skogsbrand. (Finlands Röda Kors, 2021.)

Figur 1: Statistik över antal larm och utförda efterspaningar i hela Finland (Finlands Röda Kors, 2021).

Av de larm och uppdrag som är nämnda i figur 1 gjordes 9 av 184 efterspaningar i Österbottens distrikt. Figur 2 visar statistik över Österbottens distrikt från år 2017–2019, samtliga larm alla år har varit efterspaningar. År 2017 utfördes 7 efterspaningar, under vilka personer hittades vid liv, en person hittades avliden och en person förblev försvunnen (Sund, 2018, 1). År 2018 utfördes 9 efterspaningar, under vilka 7 personer hittades vid liv och 2 personer hittades avlidna (Sund, 2019, 1). År 2019 utfördes 9 efterspaningar, under vilka 8 personer hittades vid liv, en person hittades avliden och en person förblev försvunnen (Sund, 2020, 1).

Figur 2: Statistik över efterspaningar i Österbotten (Sund, 2020).

I nummer 2019 av tidningen *VAPEPA Info* framkommer det av statistiken för år 2018 att det gjordes efterspaningar efter försvunnen person i genomsnitt varannan dag (Finlands Röda Kors, 2019, 7). I nummer 2018 framkommer det av statistik från 2017 att det gjordes efterspaningar efter försvunna personer 3–4 gånger i veckan. År 2017 inkom sammanlagt 416 larm (Finlands Röda Kors, 2018, 7).

3.2 Efterspaning

I det här delkapitlet kommer förfarandet under en efterspaning att förklaras ur en praktisk synvinkel från FRT's perspektiv. Det kommer att redogöras för hur FRT's verksamhet kan realiseras under en efterspaning och vad en efterspanare bör ha med sig på uppdrag. Även kopplingen mellan FRT's ledare och myndigheterna kommer att behandlas i detta underkapitel.

I utbildningspaketet *Råd att hitta en försvunnen, Kurs i efterspaning*, (Finlands Röda kors, 2005, 5–7) skrivs det utförligt vad en efterspanare bör ha med sig på uppdrag. De flesta väljer att ha en egen färdigt förberedd larmväska som alltid är redo att användas. I väskan behövs en hel del saker men här listas några saker som man borde ha med sig på en efterspaning:

- Vatten att dricka
- Reflexväst
- Kompass
- Kniv
- Visselpipa
- Extra kläder
- Någonting ätbart till exempel nötter, choklad eller en smörgås
- Ficklampa, pannlampa
- Extra batterier för ficklampa/pannlampa
- Toalettpapper för märkning av avsökt område
- Viss första hjälp utrustning

Ledarnas verksamhet på efterspaningsplatsen kan anses ha betydande inverkan på hur samarbetet fungerar, men det krävs alltid minst två parter i ett samarbete. Ledarna vid FRT arbetar tillsammans med myndigheterna under efterspaningar. För att samarbetet ska fungera bör order från myndigheterna vara tydliga och var organisation och myndighet bör hålla sig till sina uppgifter. (Frivilliga räddningstjänsten, 2021.)

Trots att jag i den här undersökningen har granskat hur FRT's syn på hur samarbetet fungerar, kan det även finnas brister och delar att förbättra från FRT's perspektiv. Men det kunde man göra en annan undersökning om. Med tanke på vikten i fungerande samarbete, behövs det utbildade personer som ställer upp på efterspaningar. Målet är att alla i en efterspaningsgrupp ska ha deltagit

i en efterspaningskurs (Finlands Röda kors, 2005, 5). Aspekterna kring utbildning kan anses ha betydande roll i hur samarbetet fungerar åt båda håll. I delkapitel 3.3 kommer det kort redogöras för FRT's utbildningar och hur man som frivillig kan vara verksam inom FRT.

När FRT's beredskapsjourhavande får in ett larm om en försvunnen person, kallar jourhavande ut en ledare på uppdraget. Därefter larmar jourhavande de frivilliga genom meddelanden i alarmeringssystemet OHTO¹. Via OHTO kan de frivilliga svara om de kan delta eller inte. (Finlands Röda Kors, 2018, 15.)

Tidigare larmades de frivilliga genom ett uppringningsschema, genom användandet av OHTO förkortas tiden för att larma de frivilliga. Även under pågående uppdrag kan jourhavande skicka ut fler larm om resurserna behöver förstärkas eller mer utrustning eller proviant behövs. (Ibid.)

De frivilliga anländer till en förutbestämd samlingsplats som de får information om i OHTO. Vid ledningscentralen på samlingsplatsen tar FRT allas uppgifter och delar in dem i grupper innan de beger sig ut för att söka. Vid behov kan det ordnas snabbutbildning på platsen. Till samlingsplatsen kan de frivilliga återvända för att vila, dricka och äta. De frivilliga anmäler sig alltid vid ledningscentralen när de avslutar sin sökinsats. (Informant 4, 2021)²

Det som informant 4 vid Frivilliga räddningstjänsten nämner är att sociala medier ofta hjälper till att sprida information och locka resurser. De som ansluter är ofta nyfikna och okunniga men där finns även kunniga personer. Då kan man se vikten i att personal på samlingsplatsen har kunskap i att blanda efterspaningsgrupperna så att där alltid finns någon som har erfarenhet av att leta efter försvunna personer. En annan sak som informant 4 betonar är att konstellationen varje gång är en annan beroende på vilka frivilliga som har möjlighet att sluta upp till ett uppdrag. Därmed varierar både resurserna och kunskapen från gång till gång. (Informant 4, 2021.)

3.3 Utbildning och kurser

Frivilliga räddningstjänsten ordnar kurser vilka det är frivilligt att delta i. Under grundkursen lär man sig att fungera som frivillig i en larmgrupp. Grundkurserna kan vara inriktade på radiokommunikation, efterspaning i terrängen eller färdigheter att hjälpa skadade människor efter olyckor. (Frivilliga räddningstjänsten, 2021.)

Förutom grundkurserna ordnas övningar under vilka man praktiskt får testa sina färdigheter man erhållit. Det finns även regionala och nationella fortbildningar man kan delta i där man kan fördjupa

---

¹ OHTO = Vapaaehtoisten valtakunnallinen hälytysjärjestelmä. Fri översättning = Frivilliga räddningstjänstens alarmeringssystem

² Informant 4 = person verksam inom FRT i Österbotten

sina kunskaper och lära sig mer om ledning och myndighetssamarbete. På de nationella fortbildningarna kan man till exempel lära sig leda larmgrupper under efterspaningar eller bli beredskapsutbildare. (Ibid.)

När fenomenet *efterspaning* nämns så går tankarna till de personer som fysiskt går i kedjor i terrängen för att leta efter en försvunnen person, men för att vara med i verksamheten krävs inte en god fysik för att kunna gå i svår terräng, utan man kan göra mycket mer än det inom FRT både under efterspaningar och andra uppdrag.

Man kan hjälpa till som sjöräddare, räddningsdykare eller med oljebekämpning. Om man inte har den fysiska kondition som förutsätts för att kunna delta i den typen av verksamhet som tidigare nämnts, kan man ställa upp som provianterare eller ge psykiskt stöd om uppdraget kräver det. Om man har en egen hund som man vill träna till räddningshund, kan man med en godkänd räddningshund ställa upp som räddningshundsförare. (Frivilliga räddningstjänsten, 2021.) Mer om hundverksamheten presenteras i kapitel 5.

3.4 Rättigheter och skyldigheter

I det här delkapitlet redogörs för vad en frivillig person har för rättigheter och skyldigheter vid deltagande i efterspaningar. I anvisningarna som Polisstyrelsen har utgett står det hur deltagandet borde gå till och de lagrum som stöder de punkter som finns i anvisningarna finns i polislagen (872/2011). Polisstyrelsens anvisningar som syftas på är de som tidigare nämnt i den här undersökningen; *Samverkan mellan polisen och frivilligorganisationerna* (2019) och *Efterspaning av försvunnen person och polisundersökning* (2019). FRT har 2019 gjort en anvisning som heter *Försäkringsanvisning för frivilliga räddningstjänsten*, och i den anvisningen nämns det bland annat om försäkring under de uppdrag en frivillig deltar i.

Finlands Röda Kors som är koordinerare för FRT tecknar försäkringarna för frivilligverksamheten. Förutom de personliga eller medlemsorganisationens försäkringar så har Finlands Röda Kors tecknat gruppolycksfallsförsäkring för de som deltar vid FRT's hjälpuppdrag. Gruppolycksfallsförsäkringen gäller vid olycksfall och skador som skett under tiden som de frivilliga varit på ett uppdrag. (Frivilliga räddningstjänsten, 2019, 1.)

I 9 kap. 5 § i polislagen (872/2011) står det om befogenheter för den person som bistår en polis. Ett sådant fall inom efterspaningsuppdrag kunde vara att det är ett avspärrat område som ska bevakas och det behövs en frivillig att bistå för att hålla avspärrningen medan polisen gör andra uppgifter på samma uppdrag. Det här är en situation i vilken den frivilliga till viss del utövar offentlig makt, vilket innebär att denne på polisens befallning kan utöva uppgifter som tillhör den polisens befogenheter. (Polisstyrelsen, 2019, 4–5.)

Om det är så att en polis befäller en frivillig att bistå under ett tjänsteuppdrag, till exempel att övervaka en avspärning, bör det särskilt betonas att uppdraget är personligt och polisen i fråga ska förklara hur uppgiften ska utföras (Ibid). Under den tid som personen utför ovan nämnda uppdrag har denne straffrättsligt skydd med stöd av 16 kap. 1 och 3 § i strafflagen (39/1889) som handlar om våldsamt motstånd mot tjänsteman och hindrande av tjänsteman.

För kostnader som uppkommit genom uppdrag kan den frivilliga föreningen eller annan sammanslutning få ersättning liksom en privatperson. För rätt till ersättning krävs det att polisen uttryckligen tagit beslut att anlita frivilligorganisationen för att få hjälp enligt 9 kap. 4 § i polislagen (872/2011), alltså ta hjälp av frivilligverksamhet eller liknande uppdrag som inte inkluderar betydande utövning av offentlig makt. Orsaken till att organisationen tar emot ersättningen är att frivilligorganisationernas medlemmar har kommit överens om att avstå från personlig ersättning. Ersättningen som organisationen erhåller ska användas till bland annat utbildning och utrustning. (Polisstyrelsen, 2019, 6.)

Förutom gruppolycksfallsförsäkringen som Röda Korset har tecknat för de som deltar på efterspaningar, kan en person få ersättning för olycksfall och egendomsskada från staten. Grunderna för ersättning för olycksfall är de samma som vid ett arbetsolycksfall. För att få ersättning för egendomsskada ska det vara skador på föremål, forskaffningsmedel eller annan egendom som använts under spaningsuppdraget. Det gemensamma kriterium som ska uppfyllas i båda av fallen är att skadan eller olyckan ska ha skett under tiden för spaningen och det ska ha blivit anmält direkt efter avslutat uppdrag till den polisinstans som förordnade uppdraget under vilket skadan uppkom. (Polisstyrelsen, 2019, 7.)

Rätt till försäkringar och ersättningar är något som en frivillig kan åtnjuta vid behov. Att vara verksam inom FRT är helt frivilligt, men trots det har man genom att ingå i en alarmgrupp lovat att bistå myndigheterna vid olyckssituationer. Det är även ett löfte som myndigheterna måste kunna lita på när hjälpen behövs. (Finlands Röda kors, 2005, 6.)

Den som leder verksamheten i en frivilligorganisation är skyldig att rapportera om sin verksamhet till den allmänna ledaren som har huvudansvaret inom polisen (Polisstyrelsen, 2019, 7). Varje enskild person är skyldig att med stöd av 9 kap. 3 och 5 § i polislagen (872/2011) på befallning av en polis hjälpa till att leta efter en person eller bistå vid ett tjänsteuppdrag.

4 FRIVILLIGORGANISATIONER I SVERIGE

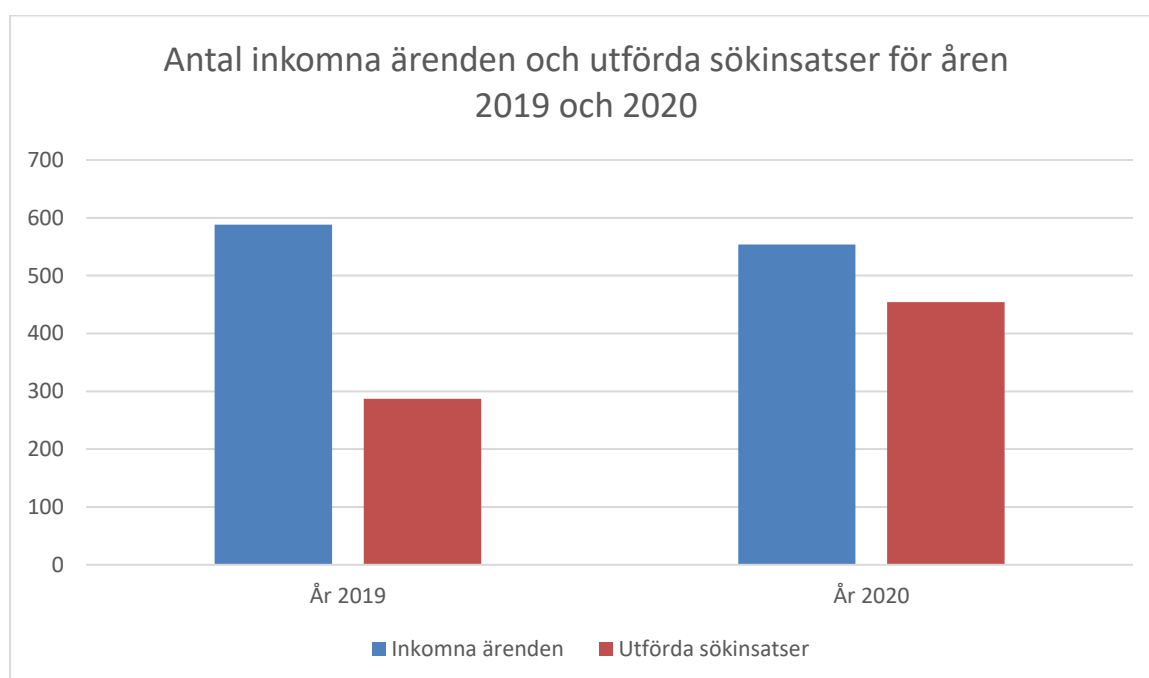
I det här kapitlet redogörs det för hur frivilligverksamheten fungerar i Sverige och hur det skiljer sig från hur det fungerar i Finland. Orsaken till att detta är med i min teoribakgrund är för att

organisationen Missing People Sweden har åtminstone på ett område infört ridande patruller under efterspaning av försvunnen person. Först presenteras organisationen Missing People Sweden och deras verksamhet. Därefter tar jag kort upp vilka andra organisationer som är aktiva i Sverige och vad som skiljer dem åt från varandra.

I Finland är FRT den organisationen som polisen använder sig av vid sådana hjälpuppdrag som behandlats i den här undersökningen. Den stora skillnaden länderna emellan är att det i Sverige finns flera organisationer som både på och utan polisens begäran letar efter försvunna personer. De tre organisationer som kommer att presenteras är *Frivilliga Insatser vid Kris och Katastrof (FIKK)*, *Search and rescue Sweden (SAR Sweden)* och *Missing People Sweden*.

4.1 Missing people Sweden

Missing People Sweden (MSP) grundades 2012 i Göteborg. Deras verksamhet består av att publicera efterlysningar på försvunna personer och hjälpa anhöriga och polis med eftersöksinsatser. Det är en rikstäckande organisation som har regionala avdelningar som bemannas av de personer som leder verksamheten vid sökinsatser. Hela verksamheten bygger på frivilligt deltagande. När Missing People Sweden får anmälan om ett förvinnande, kontrolleras det alltid att det finns en anmälan vid polisen och att det från polisens sida inte finns förhinder för att inleda en sökinsats. Efter publicerad efterlysning på organisationens Facebook-sida tar den regionala avdelning där personen försvunnit över ärendet och inleder ett eftersök. När det är dags för att inleda ett eftersök, publiceras en kallelse på organisationens sociala medier och de frivilliga som finns på det aktuella området för insatsen får kallelse per SMS. (Missing people Sweden, 2021.)

Figur 3: Statistik över Missing People Swedens ärenden och sökinsatser (Missing people Sweden, 2021).

Figur 3 visar statistik från Missing People Swedens årsredovisning. Man kan se att det år 2019 togs emot 588 ärenden och 287 av dem ledde till sökinsatser. År 2020 togs 554 ärenden emot och 454 av dem ledde till sökinsatser. År 2020 återfanns 402 försvunna personer, av vilka 311 personer hittades vid liv. (Missing people Sweden, 2021, 2–3.)

4.2 Andra frivilligorganisationer

Förutom Missing People Sweden redogörs för två andra organisationer som är verksamma på liknande sätt som FRT är i Finland. Organisationen Frivilliga Insatser vid Kris och Katastrof (FIKK) är en av dem.

FIKK samordnar och organiserar frivilliga vid oväntade situationer, men de tar även emot uppdrag om försvunna personer som varit försvunna längre tid (FIKK, 2021). FIKK arbetar förebyggande med att bygga breda nätverk till företag och föreningar, men även till privatpersoner (FIKK, *Om oss*, 2021). För att FIKK ska larma sina grupper behövs en anmälan. När en sådan kommer in kontrolleras det att det finns en anmälan hos polisen och att det inte finns hinder från polisens sida för att FIKK ska dra igång en insats (FIKK, *Hur vi arbetar*, 2021). FIKK kan både utan och på polisens begäran ordna insatser. De gånger insatser ordnas enligt LSO³, bidrar polisen med exempelvis kartor. (FIKK, *Försvunna personer*, 2021.)

Den andra organisationen är Search and rescue Sweden (SAR Sweden). Den organisationen kan anses vara den av alla tre svenska organisationer som liknar FRT mest. SAR Swedens främsta uppgift är att bistå polisen vid uppdrag där försvunna personer eftersöks. Organisationen är verksam i eftersök endast när polisen initierat räddningstjänst och begärt om extra resurser. (SAR Sweden, 2021.) SAR Sweden har varit verksamma sedan 2010 och arbetar enligt polisens metoder för att hitta försvunna personer (SAR Sweden, *Om oss*, 2021). Polisen är den myndighet som SAR Sweden utbildas av, den metod de lär ut är Managing Search Operations (MSO). MSO är en internationell metod som används för att hitta försvunna personer. (SAR Sweden, *Våra kompetenser*, 2021.)

5 ANVÄNDNING AV DJUR UNDER EFTERSPANINGAR

Polisens hundar är skolade i bland annat lydnad, maktmedel, spårning, sak- och brottsplatsök, narkotika- och sprängämnessök, lik- och sedelsök och sökning av brandfarliga vätskor. Utöver det så är polishundarna utbildade i att söka efter försvunna personer. (Polisen, 2021.) Det är inte enbart polishundar som används för att söka efter försvunna personer, vilket framgår i delkapitel 3.3 där

---

³ Svensk lag om skydd mot olyckor (2003:778)

det nämns att man som frivillig kan delta som räddningshundsförare med godkänd hund. Räddningshundarnas användning presenteras mer ingående i delkapitel 5.1.

Sedan 1882 använder polisen i Helsingfors hästar vid bland annat övervakning av allmän ordning. Hästarna står uppstallade i Brunakärr i Helsingfors, men transporteras vid behov till andra platser. Hästarna utgör bra verktyg vid hantering av stora folksamlingar. Polishästarna skiljer sig från mängden med deras storlek och polisen som sitter uppe i sadeln har lättare att övervaka omgivningen. (Polisen, 2021.) Frivilliga räddningstjänsten i Finland har hittills inte använt sig av hästpatruller under efterspaning av försvunna personer. I Sverige är det inget nytt fenomen utan har redan en tid använts, speciellt vid organisationen Missing people i Kronoberg.

Under ett efterspaningsuppdrag 8 augusti 2018 i Pieksämäki i Finland fick frivilliga ryttare delta på ett efterspaningsuppdrag. En kvinna hade försvunnit och man letade efter henne. På uppdraget var äldre konstapel Heikki Hokkanen situationsledare. Enligt Hokkanen var det första gången som en hästpatrull ingick när man letar efter försvunna personer. Hästpatrullen bestående av två finskhästar och två civila ryttare blev av polisen utrustade med polisradio och plastband för markering av det område de sökte av. Hästpatrullen genomsökte ett område på åtta kilometer på två timmar. (LÄNSI-SAVO, 2018, 23 november.) I delkapitel 5.2 redogörs det för hur hästpatruller används i Kronoberg, Sverige.

5.1 Räddningshundar

I det här delkapitlet kommer räddningshundars användning att presenteras. Det presenteras statistik över antal räddningshundar i Finland, hundens och förarens utbildning samt den utrustning som används av hundekipage i räddningsarbete. I delkapitel 1.2 beskrivs olika begrepp som är centrala för den här undersökningen. Där beskrevs räddningshundar som hundar vilka har fått utbildning i spårning och personsök.

Finlands Räddningshundsförbund (SPEK) är centralorganisation för föreningar som utövar räddningshundsverksamhet i Finland (Pelastuskoiraliitto, 2021). Räddningshundsförbundet utvecklar räddningshundsverksamheten tillsammans med myndigheterna och andra organisationer inom räddningsbranschen. Från räddningshundsförbundet medverkar larmgrupper i FRT och bistår därmed myndigheterna med att hjälpa att leta efter försvunna personer. (Frivilliga räddningstjänsten, 2021.)

År 2020 fanns det 47 larmgrupper registrerade i Finlands Räddningshundsförbund och 105 hundar var godkända för att användas på uppdrag (Pelastuskoiraliitto, 2021).

5.1.1 Utbildning och prov

Räddningshundar och deras förare utbildas för att söka försvunna personer i samarbete med myndigheterna. Som tidigare nämnt i den här undersökningen tränas hundarna i både sök- och spårningsarbete. Orsaken till att hunden används under efterspaning av försvunna personer är dess utomordentliga luktsinne. Hunden letar efter människans vittring på två olika sätt; antingen i luften, och då kallas det sök. Det andra sättet är att hunden följer vittringen längsmed och på marken, och då kallas det spårning. (Pelastuskoiraliitto, 2021.)

För speciellt krävande situationer och kriser tränas hundarna att även arbeta på ruiner och i rasmassor. Räddningshundarnas utbildning genomförs i samarbete med räddningsmyndigheterna. Testade räddningshundekipage kan stationeras i kommunens befolkningsskyddsorganisation. En räddningshund behöver inte vara av någon särskild ras. Den behöver dock vara frisk, social och samarbetsvillig. Huvudsaken är att både hundförare och hund kan ta sig fram i terräng. (Ibid.)

För att ekipaget ska kunna delta i en larmgrupp bör det ha utfört prov och blivit godkänd. Målet med proven är att mäta ekipagets kunskaper och förmåga att arbeta i olika förhållanden. För att ekipaget ska kunna bli anmält till kommunens befolkningsskyddsorganisation bör det ha utfört och få ett godkänt grundprov på ruinbana. För att kunna delta i larmgrupp för FRT krävs godkänt utfört slutprov i en gren (sök eller spårning) och en godkänd funktionskontroll för räddningshundekipage (VIRTA). Förutom de ovan nämnda proven så rekommenderas det att utföra minst ett grundprov till med godkänt resultat. (Pelastuskoiraliitto, 2021.)

Förutom Räddningshundförbundet så finns Finlands Brukshundförbund (Suomen Palveluskoiraliitto) som också utbildar hundar i spårning och personsök. Utbildningen är liknande vid Brukshundförbundet, men kraven på proven avviker något förbunden emellan. Det de har gemensamt är att hundarna ska genomgå en ibruktagningskontroll för myndighetsbruk (VIRTA-käyttöönottotarkastus) innan de kan delta på riktiga efterspaningar (Virkkü, 2021).

5.1.2 Utförande och utrustning

Eftersom sökarbete med hund till allra högsta grad är samarbete så krävs det att de som ingår i en hundpatrull har den kunskap och utbildning som krävs. Förutom räddningshunden och hundföraren deltar även en kartläsare för att hålla reda på riktning och sök område. Ibland kan även en person utbildad i första hjälp delta i patrullen. Trots att det är möjligt att en extra person med första hjälp utbildning kan delta, bör både kartläsaren och hundföraren ha första hjälp kunskaper. (Pelastuskoiraliitto, 2021.)

I kapitel 3 presenterades vilken utrustning en efterspanare bör ha med sig på uppdrag. Hundföraren har samma utrustning med sig samt utrustning till hunden. Eftersöksakademien har år 2012 utformat ett kompendium för *Efterforskning av försvunna personer*. I kompendiet räknas det upp vilken

utrustning som rekommenderas vid användning av hund under eftersök: en lång lina och spårsele, förbandsmaterial och belöning, vatten åt hunden, myggmedel för både människa och hund kan vara bra att ha om det är sommar (Eftersöksakademin, 2012, 9).

5.2 Ridande efterspanare i Kronoberg

Den ridande verksamheten startade 2018 i Kronoberg, i Småland i Sverige. År 2018 fanns det 23 avdelningar i organisationen Missing People Sweden. Avdelningen i Kronoberg var den första att introducera hästpatruller i sökarbete. Orsaken till att den ridande verksamheten startades var att de ville hitta fler sätt att söka försvunna personer på och få mer resurser till organisationen. År 2018 när hästpatrullering infördes fanns det ett 60-tal aktiva ryttare som anslöt sig till organisationen. (Svt Nyheter, 2018, 9 oktober.)

När man använder sig av hästpatruller rider man i kedjor på minst tre ekipage, vilket innebär tre hästar och tre ryttare. Förutom den utrustning som hästen vanligtvis är utrustad med medtas bland annat hästens pass, hö att äta och vatten att dricka. Annan utrustning som är viktigt att bära för hela ekipaget är reflexer. (Svt Nyheter, 2018, 9 oktober.)

Som ytterligare teoribakgrund om användandet av ryttare och häst i efterspaning av försvunnen person, har jag ställt frågor till en person som är verksamhetsledare i Kronobergs avdelning. Frågor som jag har önskat få svar på är hur det går till när hästarna används, vilka krav det finns på både ryttare och häst, vilken utrustning som används och vilka fördelar och nackdelar det finns i att använda hästpatruller. Gustafsson (2020) kunde bekräfta det som skrivits i artiklarna, d.v.s. att det alltid är minst tre ekipage per sökande grupp. Orsaken till att det är minst tre personer per grupp är om den försvunna personen hittas och HLR⁴ bör utföras, är det två personer som påbörjar HLR och den tredje larmar resterande av insatsgruppen. För att kort redogöra för den information som Gustafsson gav har jag delat in svaren i olika teman: *Krav och utbildning*, *Utrustning*, *Teknik och försäkring* och slutligen *Fördelar och nackdelar*.

Krav och utbildning

De personer som ställer upp som ryttare bör vara minst 18 år fyllda. Angående utbildning av häst och ryttare, ser man gärna att personen har gått åtminstone patrolledarkurs där man får kunskap i att hantera fynd och lär sig hur man leder en patrull i skogen. Vid tidpunkten för förfrågningen fanns det inte något ålderskrav på hästen. Kraven är att hästen ska ha ett stabilt psyke och klara av att ta sig fram i skog och mark. Hästen får helst även vara trafiksäker. Angående

---

⁴ Hjärt- och lungräddning

storleken på hästen finns det inga klara krav men ponnyer i mindre storlek är inte att föredra då man inte har samma nytta av dem. (Gustafsson, 2020.)

Utrustning

För ryttaren skiljer sig inte utrustningen så mycket ifrån vad som rekommenderas från FRT att ta med sig till ett efterspaningsuppdrag, men eftersom att personen ska sitta uppe på en hästrygg så är ridkläder att föredra eftersom de är bekväma och gjorda för ändamålet. För säkerheten ska ryttaren bära åtminstone hjälm, men skyddsväst är även bra ifall man har en sådan. MSP delar ut reflexväst åt de som deltar i efterspaningarna så att man lätt ska synas i terrängen. Hästen ska utrustas med sadel och träns samt reflexer om sådana finns till förfogande. Övrig packning som det är viktigt att tänka på att ta med till hästen är vatten och hö. (Ibid.)

Teknik och försäkring

Angående försäkring för ryttaren så liknar det systemet som FRT har för sina medlemmar. Ryttarna i MPS är försäkrade i Trygg-Hansa under uppdraget. MPS står inte för försäkring av hästen, utan då gäller den egna försäkringen som ägaren tecknat för hästen, så det ligger i ägarens eller ryttarens intresse att hästen klarar av att delta under efterspaning av försvunnen person. (Gustafsson, 2020.)

Den teknik som de vid MPS Kronoberg använder sig av under efterspaningar är en mobil applikation vid namn Prolocate som sponsrats särskilt till organisationen. Genom ryttarens inloggning i appen kan personerna vid samlingsplatsen följa ekipagen i realtid. Därmed ser man lätt vilka områden som blivit avsökta. Karta över området får ekipagen utprintat och lagt i plastficka för bästa användning, så det inte går sönder av fukt och liknande påfrestning. (Ibid.)

Fördelar och nackdelar

Enligt Gustafsson (2020) är de största fördelarna med att använda häst i efterspaningar att ryttaren har större överskådlighet samt att ett stort, något öppet område kan avsökas något snabbare än till fots.

Nackdelar med användning av hästpatrull är att området som ska sökas av har stor roll samt att letandet efter små fynd så som mobiltelefon och liknande kan vara svårare att uppfatta från hästryggen. Områden som inte passar för ändamålet är till exempel tät granskog och blöta områden där det är lätt att hästen sjunker ner i den mjuka och blöta marken. Väldigt steniga områden är

inte heller att föredra eftersom hästarna har större risk att skada sig. Områden som lämpar sig för hästpatruller är stora områden med lättare skogsmark. (Gustafsson, 2020.)

6 METOD OCH MATERIAL

I det här kapitlet presenteras några av de vanligaste sätten för insamling av information. Det redogörs för på vilka grunder jag har valt den metod som använts i den här undersökningen samt forskningsetiska aspekter och hur de genom undersökningen har följts.

6.1 Metodologiska utgångspunkter

I det följande kommer jag att kort redogöra för några begrepp som är väsentliga inom forskning och för den här undersökningen. *Fenomenologi* som ursprungligen kommer från en filosofisk skolbildning, innebär kortfattat att man genom systematisk reflektion når fram till så äkta strukturer som finns i människors uppfattning av världen som möjligt. *Fenomenografi* handlar om att studera uppfattningar, d.v.s. hur människan uppfattar saker omkring sig eller världen generellt. För att man ska förstå fenomenografi är det viktigt att veta vad begreppet *uppfattning* innebär eftersom det är centralt inom fenomenografi. (Patel & Davidsson, 2019, 37.)

Enligt Svensk ordbok (2009) definieras *uppfattning* som förmågan att kunna uppfatta något med sinnen och som ett personligt sätt att betrakta och bedöma något. *Hermeneutik* kan i vardagligt språk benämnas tolkningslära. Det är en vetenskaplig riktning, inom vilken man genom tolkning av texter, beteenden och språk försöker förstå andra människor och ens egen livssituation. (Patel & Davidson, 2019, 32–33.)

6.2 Metoder för informationsinsamling

Det finns olika typer av materialinsamlingsmetoder. Enligt Patel och Davidson (2019, 87) väljs den teknik som kan anses ge bäst svar på ens frågeställning. För informationsinsamling kan man använda sig av intervjuer, enkäter, dokument, observationer och experiment. Enkäter är en av metoderna och består av frågor på vilka informanten svarar genom att kryssa i det alternativ som stämmer överens med dennes uppfattning eller åsikt (Patel & Davidson, 2019, 94).

Enligt Patel och Davidson (2019, 94) är intervjuer en insamlingsmetod som bygger på frågor. Intervjuer kan göras med olika grader av strukturering, det vill säga i hur stor utsträckning informanten kan svara med egna ord. Ett exempel på en intervju med helt strukturerade frågor är då det endast finns fasta svarsalternativ för personen att välja mellan. Vid en helt ostrukturerad intervju lämnas det däremot helt öppet för informanten att svara så brett som denne önskar. Kvalitativa

intervjuer har oftast en låg grad av strukturering, eftersom personen har utrymme att svara på frågan med egna ord. (Patel & Davidson, 2019, 98, 104.)

Fördelar med helt strukturerade intervjuer med fasta svarsalternativ kan vara att man mer sannolikt får svar på det man vill ta reda på, för att det inte finns plats för egna ord eller åsikter för den som svarar. Nackdelar med helt strukturerade intervjuer är att personen man intervjuar kanske har kunskap om något annat som är relaterat till ämnet och genom svarsalternativen kan inte informationen nå den som undersöker. Fördelar med lägre grad av strukturering av intervjuer är att dold kunskap som är relaterat till ämnet kan framkomma, vilket kan vara en fördel för den som undersöker. En annan fördel är att åsikter och uppfattningar kan vara lättare att formulera när det ges möjlighet att använda sina egna ord. Vid intervjuer med lägre strukturering kan nackdelen vara att personen uppfattar frågan annorlunda och därmed svarar mer vagt än vid helt strukturerade intervjuer.

6.3 Kvalitativ intervju och informantgrupp

Jag har valt att använda mig av kvalitativa intervjuer med låg grad av strukturering för att samla in den information jag behöver för den här undersökningen. Jag har intervjuat personer från Frivilliga räddningstjänsten för att ta reda på hur de upplever samarbetet med polisen under efterspaning av försvunnen person. Fyra personer blev intervjuade per e-post och de fick svara på 11 frågor.

Jag har valt att göra intervjuer med låg grad av strukturering för att de kan anses vara mest ändamålsenliga för att ge svar på mina frågor. Jag har valt att utföra intervjuerna per e-post på grund av rådande coronapandemi. Genom att utföra intervjuerna med e-post har informanterna även fått obegränsat med tid att fundera och svara på de frågor jag ställt.

Fördelar med den metod jag valt är att personerna fick tid att svara i lugn och ro. Jag behövde inte heller utföra en traditionell intervju ansikte mot ansikte och både hålla en intervju samt föra anteckningar samtidigt. Det innebar att materialet inte behövde transkriberas för att kunna analyseras. Nackdelen med denna metod samt att intervjuerna gjordes via e-post är att gester, ansiktsuttryck och betoningar på ord inte kan beaktas. En annan negativ aspekt är även att jag inte hade möjlighet att direkt ställa följdfrågor när informanten svarat.

6.4 Analys av intervjusvar

För analysering av svaren har jag gjort så som Bell (2015, 256) presenterar innehållsanalys. Jag har jämfört svaren mellan informanterna och i svaren hittat likheter och olikheter. Därmed har jag identifierat uppkomna teman. Jag har vävt in resultatbeskrivning och tolkning när jag presenterat det jag har kommit fram till i min analys. Jag har även låtit några av personernas svar illustreras i form av citat. (Patel & Davidson, 2019, 166.)

Före jag inledde analyseringen av intervju svaren läste jag igenom alla informanternas svar upprepade gånger för att få ett helhetsintryck. Jag läste svaren utan inbördes ordning för att tolka svaren som de var och inte koppla ihop dem med särskild informant. För jämförelse av svaren tog jag de frågor som berörde samma ämne och flyttade dem till ett gemensamt dokument där jag genom att söka på ord kunde identifiera teman. Teman som framkom var bland andra *kommunikation*, *polisernas tillgänglighet* och ord som beskrev fördelar och nackdelar med hästen som en resurs under efterspaning.

6.5 Forskningsetiska aspekter

De etiska aspekter som tagits i beaktande i den här undersökningen är bland andra de fyra huvudkraven: *Informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. Informationskravet innebär att den som är en del av undersökningen, i detta fall informanten, ska informeras om vad syftet med undersökningen är. Det andra är samtyckeskravet, som betyder att den som medverkar i undersökningen själv ska ha rätten att bestämma om sin medverkan i undersökningen. Det tredje kravet är konfidentialitetskravet, vilket innebär att uppgifterna om de som medverkar i undersökningen ska hanteras och lagras så konfidentiellt som möjligt. Det fjärde och sista huvudkravet är nyttjandekravet och det betyder att man som undersökare använder de uppgifter som samlats in endast för forskningsändamålet. (Patel & Davidson, 2019, 84.)

Konfidentialitet och anonymitet kan anses vara två begrepp som gärna presenteras inom forskning och forskningsarbeten. Som tidigare nämnt, handlar konfidentialitet om hur informationen hanteras och lagras, men även hur informationen presenteras i resultatet. Enligt Patel och Davidson (2019, 84) ska resultatet presenteras på ett sådant sätt att det inte går att identifiera en enskild individs svar. Angående anonymitet har Bell (2015, 64) gjort en ganska hård gränsdragning och betonat starkt att man som utförare av en undersökning inte får lova de som medverkar anonymitet om man inte vet vad det innebär.

Om anonymitet utlovas ska de medverkande under inga omständigheter kunna identifieras, vilket till exempel skulle innebära att undersökaren inte heller ska veta vem som har svarat på en fråga. Det ger undersökaren mera utmaningar, speciellt om man väljer att samla in information genom enkäter, eftersom man då inte kan skicka enskilda påminnelser till de personer vars svar uteblivit. (Bell, 2015, 64–65.)

I den här undersökningen har jag beaktat de forskningsetiska kraven på så sätt att alla krav uppfyllts. Informanterna blev informerade om undersökningen innan de valde att delta. De blev informerade om vad syftet med undersökningen var, hur deras medverkan skulle komma att se ut, vad informationen skulle användas till och hur den under tiden skulle hanteras och lagras för att uppfylla konfidentialitetskravet. Jag informerade även att informationen som jag erhållit genom intervjuerna

endast kommer att användas i undersökningen. Nyttjandekravet kan anses ha uppfyllts eftersom informationen som erhållits endast blivit använd i undersökningen.

6.6 Reliabilitet och validitet

Två viktiga begrepp inom forsknings- och undersökningsarbeten är *reliabilitet* och *validitet* i det man genom arbetet kommer fram till. Tillförlitligheten eller reliabiliteten innebär att man undersöker på ett tillförlitligt sätt (Patel & Davidson, 2019, 129). Reliabilitet är ett mått på att det tillvägagångssätt man använt sig av vid undersökningen skulle ge samma resultat vid olika tillfällen under lika omständigheter (Bell, 2015, 133).

Med validitet eller giltighet avses att man undersöker det man avser undersöka (Patel & Davidson, 2019, 129). Man utformar frågeställningen så att man får svar på det man avser att få mer information om. Man frågar till exempel inte en brevbärare om vad denne tycker om arbetsfördelning när man genom undersökningen vill ta reda på hur det är att ta hitta till svåråtkomliga adresser. Validitet är ett mått på om en fråga beskriver det som det avser att beskriva (Bell, 2015, 134).

För att uppnå en bra nivå på reliabiliteten och validiteten i den här undersökningen, har jag använt mig av frågor vars svar gett mig sådan information som eftersträvats. Riktigt hög reliabilitet är svår att uppnå i och med att jag studerat uppfattningar och dessa kan ändras med tid.

7 RESULTAT

I det här kapitlet kommer resultatet av undersökningen redogöras för. Resultaten presenteras i underkapitel och svaren på undersökningsfrågorna kommer att presenteras var för sig. Resultaten kommer att presenteras så att jag framför vilka saker som FRT i Österbotten anser fungerar bra i samarbetet med polisen och vad som kunde förbättras. Slutligen redogörs det för vad FRT i Österbotten har för inställning till användningen av ryttare och häst under efterspaning av försvunnen person. I presentationerna av resultaten tas det upp olika fenomen som framkommit i intervjuavaren och de kopplas ihop med den teori som framkommit i teorikapitlen och sedan har jag dragit egna slutsatser därefter.

7.1 Hur FRT upplever att samarbetet med polisen fungerar under efterspaningar

Den första undersökningsfrågan kommer att delas upp i två skilda underkapitel där resultaten presenteras. Det första underkapitlet behandlar vad FRT anser fungerar bra i samarbetet med polisen. Det andra underkapitlet behandlar vad FRT anser kunde förbättras i samarbetet med polisen under efterspaningar i Österbotten.

7.1.1 Vad fungerar bra i samarbetet

Det första fenomenet som är återkommande och centralt genom flera svar är *kommunikationen* och hur den fungerar från polisen till FRT. Jag ville få svar på hur kommunikationen fungerar inledningsvis, på efterspaningen och efter avslutat uppdrag. Min tolkning av svaren är att kommunikationen generellt går bra till och den är ändamålsenlig i aktuell situation.

Exempel 1:

Jag tycker att kommunikationen är bra, den fyller sin funktion och vi når vart vi ska. Det är svårt att egentligen hitta något som ska förbättras då den hittills ändå fungerat och inte gett upphov till några problem. (Informant 1, 2021.)

Exempel 2:

Överlag är det väldigt bra kommunikation mellan Polisen och FRT. (Informant 2, 2021.)

Exempel 3:

Hittills har kommunikationen fungerat väl, både första kontakten och sedan under inledandet i en efterspaning. Bra och kortfattad information. (Informant 3, 2021.)

Som det framgår i delkapitel 2.1 (Räddningslagen (379/2011)) är det polisen som leder den operativa verksamheten under uppdrag där frivorg bistår polisen. FRT skapar en egen ledningscentral där de frivilliga bland annat anmäler sig när de kommer till efterspaningsplatsen och när de avslutar sin spaning (Informant 4, 2021). Min tolkning av svaren är att samarbetet fungerar bättre när poliserna är tillgängliga nära ledningscentralen och är öppna för tips från både frivilliga och efterspaningsledarna.

Exempel 4:

..under de efterspaningar jag varit i ledningscentralen har det fungerat utmärkt. Polisen har i dessa fall tagit emot tips och idéer från andra. (Informant 2, 2021.)

Exempel 5:

Har kunnat bolla idéer med polisen på plats och tillsammans placera styrkorna till de platser där det behövs. (Informant 2, 2021.)

Förutom kommunikation, polisens tillgänglighet och öppenhet så ville jag få svar på hur uppföljningen fungerar och hur den upplevs från FRT's perspektiv. Jag frågade hur uppföljningen fungerar och hur den kan skilja sig åt från hur resultatet av efterspaningen blev. Som framgår i delkapitel 2.3 (Polisstyrelsen, 2019) ska det vid behov hållas ett responsmöte efter utförd spaning. Polisen ska hålla responsmöten efter traumatiska händelser om frivilligorganisationerna inte ordnar dessa möten var för sig. Det framgår inte i Polisstyrelsens anvisning *Samverkan mellan polisen och frivilligorganisationerna* (2019) vilka situationer som definieras som "vid behov". Mina tolkningar

av de svar jag fått är att uppföljning efter avslutade uppdrag varierar. Uppföljningen kan anses variera både mellan distrikt i Österbotten och vilka poliser som har varit delaktiga.

Exempel 6:

Ibland har det varit riktigt superbra. Polisen har sammankallat de frivilliga som varit kvar och gjort en kort genomgång av processen vad som gjorts och kring resultatet samt också tackat de frivilliga som ställt upp. Vi som varit ansvariga för frivilliga har också fått inbjudan till polisen efteråt och där har vi tillsammans gått igenom hela processen och funderat över olika alternativ. Detta är ju helt super eftersom detta ger oss betydligt mera kunskaper och förståelse för hur vi kan göra i framtiden när det gäller olika uppdrag. Detta blir ju som en fortbildning både för polisen och för oss från vapestas (FRT) sida. Vi lär och utvecklar vårt gemensamma sätt att arbeta. Ibland har polisen bara åkt i väg och sedan lämnat oss frivilliga kvar att avsluta och kalla in de frivilliga som ännu är på uppdrag. (Informant 1, 2021.)

Exempel 7:

Polisen är mån om att se till att alla grupper kommit tillbaka innan dom avlägsnar sig och ger feedback på plats. Dock kunde vara intressant och lärorikt att få feedback och veta utgången på sådana efterspaningar där inte personen hittats. Blev personen hittad senare? (Informant 2, 2021.)

Det som informanterna varit eniga om är att polisen varit noggrann med uppföljningen om efterspaningen resulterat i att den försvunna hittats avliden.

Exempel 8:

Från polisen och FRT är vi ju måna om att den/de som hittar en avliden person skall få det stöd som behövs. (Informant 2, 2021.)

Exempel 9:

Om personen hittats avliden så har nog polisen de gånger varit mera aktiva i informationen efteråt. De har öppnat upp och diskuterat aktivt med frivilliga.

Men viktigaste är nog att polisen gör ett bra avslut oberoende på om personen hittats eller inte. Att de frivilliga får ett tack och ev. lite tankar om en fortsättning om det är så att personen inte hittats. Hur tänker polisen nu och vad är planerna och blir det flera eftersökningar. (Informant 1, 2021.)

Utifrån exemplen 8 och 9 går det att dra den slutsatsen att polisen troligen har lättare att bedöma när det finns behov för resposmöte när de frivilliga hittat en avliden. Det är kanske svårare att bedöma från gång till gång om det finns behov av uppföljning efter ett uppdrag där personen hittats vid liv eller inte hittats alls.

7.1.2 Vad kunde förbättras i samarbetet

Ledarna i FRT's verksamhet har under efterspaningar kontakt med polisen. Som framgår i delkapitel 2.1 (Polisstyrelsen, 2019), handlar FRT på de direktiv som kommit från den polis som

leder uppdraget. Det kan anses vara av stor vikt att polisen vet hur en efterspaning går till och kan förmedla den informationen till FRT så att det kan göras ett så bra arbete som möjligt. Den tolkning jag gjort av de svar jag fått är att kvaliteten på samarbetet kan variera eftersom polisernas verksamhet kan skilja sig från varandra.

Exempel 10:

Lite olikheter mellan poliser har det varit, kan ha att göra med att även poliser har olika saker som de kanske har specialiserat sig på och eget intresse. Även en sån sak som om polisen tidigare har varit med i en efterspaning ger en naturligare gång genom hela efterspaningsarbetet. (Informant 3, 2021.)

Exempel 11:

Om personen hittats avliden så har nog polisen de gånger varit mera aktiva i informationen efteråt. De har öppnat upp och diskuterat aktivt med frivilliga. Och de gånger har de absolut inte kört iväg utan hållit en avslutande information för frivilliga på platsen. Men också här så är det väldigt upp till de poliser som har ledningsansvaret, hur vana de är att stå inför människor och delge saker och ting. (Informant 1, 2021.)

Ett fenomen som framkom i två svar av enskilda informanter var uppfattningen att poliserna inte var tillgängliga och att det påverkade samarbetet negativt.

Exempel 12:

Den uppfattning jag fått är att om efterspaningen sker på ett sådant ställe där polisen leder från polisbilen sker det lätt att samarbetet lider mera än om man har en ordentlig plats att sätta upp ledningscentralen på. (Informant 2, 2021.)

Exempel 13:

Det finns nog också de gånger då polisernas uppträdande varit väldigt nonchalant och då känns det inte bra. Det är viktigt att poliserna vågar engagera sig och gör de frivilliga delaktiga i vad som händer.

Att poliserna bara sitter i sin bil och inte vågar stig ut och träffa de frivilliga ger ingen bra bild. Det visar inte på ett engagemang i sökandet eller uppdraget... (Informant 1, 2021.)

Slutsatser som kan dras är att FRT uppskattar polisernas tillgänglighet och intresse, samt polisernas kunskap spelar roll i hur samarbetet fungerar. Ett annat fenomen som framkom är önskan om förbättrande av kontakt mellan uppdrag och larm. Intresse för gemensamma diskussions- och skolningstillfällen framkom också i svaren. Jag tolkar svaren jag fick att FRT upplever att samarbetet kunde bli ännu bättre om polisen höll kontakt med FRT mellan uppdragen.

Exempel 14:

Anser att samarbetet fungerar bra, OM det fanns tid vore det finemang med just skolningstillfällen/diskussionstillfällen mellan Polis/FRT för att stärka kontakten. (Informant 3, 2021.)

Exempel 15:

Polisen borde ge sig tid till att aktivt vara intresserad av att stöda uppbyggandet och igånghållandet av Vapepa (FRT), t.ex. genom att själva delta eller vara aktiva vid övningar och sammankomster. Det är lite liksom med gamla gräsklipparen. Man kan inte förvänta sig att den startar och går år ut och år in utan service och omtanke. Så är det bara. Visa lite intresse helt enkelt också under tider då inget händer. (Informant 4, 2021.)

Från exempel 14 och 15 kan jag med stöd av det som framgår i delkapitel 2.3 (Polisstyrelsen, 2019) dra slutsatsen att det kunde göras förbättringar från båda sidor. I delkapitel 2.3 behandlas hur det är polisinsrättningarnas ansvar att behövliga gemensamma utbildnings- och övningstillfällen ordnas. Samtidigt betonas att planeringen av dessa tillfällen ska utarbetas gemensamt av både polis och FRT (Polisstyrelsen, 2019, 5).

7.2 FRT's inställning till användning av ryttare och häst under efterspaningar

På den andra undersökningsfrågan ville jag få svar på vad FRT har för inställning till användningen av ryttare och häst under efterspaning av försvunnen person. Trots att jag vet att det underlättar att ha kunskap om hästar för att bättre ha möjlighet att svara, ville jag ta reda på inställningen hos FRT. Jag ville ha svar på vad FRT anser kunde vara fördelar samt nackdelar med användning av hästpatruller.

Som framgår i delkapitel 5.2 (Gustafsson, 2020) är de största fördelarna med användning av ryttare och häst att personen sitter högt upp i sadeln och får bättre överskådlighet samt att ett stort, något mer öppet område kan avsökas något fortare än till fots. Min tolkning av svaren är att FRT ser fler fördelar än nackdelar av att använda hästpatruller. Jag tolkar det som att FRT anser att hästen kunde vara en tillgång i efterspaningsarbete samt att det är ett mer ljudlöst alternativ till de liknande fortkaffningsmedel som redan används såsom fyrhjulingar och motorcyklar.

Exempel 16:

Min första spontana tanke kring detta utan att ha erfarenheter av hästar är att det kunde vara en väldigt bra resurs i efterspaningarna. Ryttare och häst kan ju ta sig både i skogsmark och på vägar nästan ljudlöst och utan att skada naturen, även på sådana områden dit inte t.ex. Bil och fyrhjuling kommer. (Informant 2, 2021.)

Exempel 17:

Kanske vid eftersök längs vägar samt läng skogsstigar pga att ryttare sitter högt och har bra översikt samt att de har möjlighet att backa, gå tillbaka och röra sig utan fordon. Man skulle höra bättre och kunna ropa efter den person som eftersöks. (Informant 3, 2021.)

Exempel 18:

Till häst kan man söka av ett relativt stort område relativt snabbt. En högre uppsatt position (på hästryggen) så ser över ett större område lättare än en person till fots. (Informant 1, 2021.)

Exempel 19:

Häst och ryttare är säkert bra att använda vid efterspaning i terräng. Öppna fält, skogsstigar och -vägar. Ställen där man tryggt kan använda sig av häst. Vi använder redan mönkijä (fyrhjuling) och snöskoter och då passar det säkert också med häst. Självt har jag dock ingen erfarenhet av häst vid efterspaning. Däremot goda erfarenheter av mönkijä (fyrhjuling) och snöskoter. Så häst är säkert ett plus. (Informant 4, 2020.)

Exempel 20:

Vi når ut till en ny grupp frivilliga som tas med i verksamheten och uppdraget. Ryttaren sitter högt och ser bra runtomkring sig. Hästen går att köra sakta och stå stilla på platsen med för att kolla av omgivningen. (Informant 4, 2020.)

Som framgår i delkapitel 5.2 (Gustafsson, 2020) har efterspaningsområdets typ stor betydelse. Till exempel är tät granskog och blöta områden inte ändamålsenliga för hästpatruller. Väldigt steniga områden är farliga på grund av skaderisken för hästen. En annan nackdel är att små föremål kan vara svåra att upptäcka uppe från hästryggen. (Gustafsson, 2020.) Vid analys och tolkning av informanternas svar har hästens naturliga rädsla och stresstålighet blivit nämnd som en nackdel. Transport av hästen till samlingsplatsen och hästens uthållighet har även varit fenomen som framkommit i svaren.

Exempel 21:

Hästens stresstålighet, då det finns många människor runt omkring den. Öppna fält söks snabbare med t.ex. drönare. Hästen är ju inte direkt ett smidigt redskap att ta med sig... (Informant 1, 2021.)

Exempel 22:

Vet ej hur länge en häst fungerar innan den behöver tankas/rastas. Sedan kan jag tänka mej att vid användandet av hästar så behöver de ha en lugnare plats som samlingsplats utan många bilar och stor folksamling. (Informant 3, 2021.)

Exempel 23:

Om hästen blir rädd av motorfordon eller distraherad av andra som ingår i efterspaningen så är det ju inte så bra. (Informant 2, 2021.)

Trots att ridande verksamhet inom FRT är ett fenomen som inte är bekant i Österbotten sedan tidigare, har informanterna kommit fram till fler fördelar än nackdelar. Av resultaten kan man anta att FRT hade uppskattat hästpatruller som ännu en resurs under efterspaning av försvunnen person.

7.3 Sammanfattning av resultat

I det här avsnittet kommer en sammanfattning av resultaten på undersökningen att presenteras. Resultaten kommer att sammanfattas under de två undersökningsfrågorna. Resultaten berör området

Österbotten och hur samarbetet upplevs där. Resultatet som den här undersökningen gav över Österbottens distrikt kan skilja sig från hur samarbetet fungerar på andra områden.

Den första undersökningsfrågan lyder: Hur upplever Frivilliga räddningstjänsten att samarbetet med polisen fungerar under efterspaningar? Informanterna var eniga om att kommunikationen generellt fungerar bra. Den information som ges från polisen fyller sin funktion och är ändamålsenlig. Vid uppdrag där den försvunna personen hittats avliden upplever FRT att polisen agerar på sådant sätt som anvisningarna avser. FRT upplever att kvaliteten på samarbetet kan variera från uppdrag till uppdrag samt att den enskilde polisens intresse och kunskap inverkar på resultatet. De saker som FRT upplever inverkar positivt på samarbetet är polisens tillgänglighet och inställning på efterspaningsplatsen. Ett förbättringsförslag FRT upplever finnas är det som framkom i exempel 7 och 9 som informant 2 och 1 nämnde angående vad som händer när en person inte hittas. FRT upplever att det vid sådana fall är svårt att veta vad som händer till näst och att de skulle önska bli meddelade om personen hittades senare utan FRT's hjälp. Den slutsats jag kan dra är att FRT upplever att samarbetet med polisen under efterspaningar i svenska Österbotten fungerar väl.

Den andra undersökningsfrågan lyder: Vad har Frivilliga räddningstjänsten för inställning till användning av ryttare med häst under efterspaningar? Informanterna var eniga om att man från hästryggen kunde få en bättre överskådlighet över det område som genomsöks. En annan sak som framkom var att hästen skulle kunna vara ett tystare samt smidigare alternativ till de fortskaffningsmedel som redan används. Hästens naturliga beteende var ett fenomen som det enades om att kunde vara en nackdel för användningen av djuret. Slutsatsen som jag kan dra är att FRT's inställning till användning av ryttare och häst är positiv.

8 SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION

Syftet med den här undersökningen var att undersöka hur Frivilliga räddningstjänsten i svenska Österbotten upplever att samarbetet med polisen fungerar under efterspaningar. Syftet var även att undersöka vad Frivilliga räddningstjänsten i samma område har för inställning till användning av ryttare och häst under efterspaning av försvunnen person. Det är ett aktuellt ämne eftersom det årligen förekommer försvinnanden i hela Finland. Ämnet får uppmärksamhet både i lokala tidningar och det är många människor som gärna ställer upp för att hjälpa till när behovet finns. Jag har själv deltagit på efterspaningar och har sett att samarbetet med polisen kan ha stor vikt för att personen hittas. Ridande verksamheten intresserade mig eftersom det är en verksamhetsform som inte aktivt används i Finland. Jag ville undersöka vad FRT har för inställning till verksamheten för att reda ut om det finns behov av mer forskning i ämnet. Samtidigt ville jag ta reda på om ridande verksamheten är något som kunde aktualiseras inom FRT på samma sätt som det gör i Missing People Sweden, Kronoberg.

För att få en uppfattning om ämnet har jag i teoridelen behandlat fenomenet *Efterspaning av försvunnen person* både från polisens och FRT's synvinkel. Viktiga källor var polislagens (872/2011) 9 kapitel samt Polisstyrelsens anvisningar: *Efterspaning av försvunnen person och polisundersökning* (2019) och *Samverkan mellan polisen och frivilligorganisationerna* (2019).

I teoridelen har jag skrivit om Frivilliga räddningstjänsten i Finland. Där framkom statistik för antal larm åren 2017–2020 och vilken utrustning som används av efterspanare. Utöver det presenterades utbildningar vid FRT och vilka rättigheter och skyldigheter man som frivillig har under den tiden man deltar på ett efterspaningsuppdrag. Viktiga källor var utbildningspaketet *Råd att hitta en försvunnen*, *Kurs i efterspaning* (Finlands Röda kors, 2005) Vapepa.fi och svar från en informant som innehar sakkunskap i ämnet.

Användning av räddningshundar, organisationen Missing People Sweden och hästverksamheten i Kronoberg finns som bakgrundsteori för att skapa förståelse för användningen av ryttare och häst under efterspaning av försvunnen person. Viktiga källor för de teoridelarna var sakkunniga inom MPS Kronoberg samt Räddningshundsförbundets webbsida pelastuskoiraliitto.fi.

Undersökningen är gjord med en kvalitativ fenomenografisk metod, vilket kortfattat innebär att jag studerat personers uppfattningar. Jag har intervjuat 4 personer som stått för helheten av svaren som skapar resultatet. En person verksam i Missing People Sweden, Kronoberg blev förfrågad för att få fram teorin i kapitel 5. Undersökningen bygger med andra ord på min tolkning av svaren från 4 intervjuer, en förfrågning, teori från anvisningar, lagar, utbildningsmaterial och information från organisationernas och föreningarnas webbsidor.

En nackdel med den metod som använts är att man med några personers uppfattningar ska dra en generell slutsats. Hade jag gjort en mer omfattande undersökning, hade jag intervjuat fler personer för att få ett säkrare resultat. Jag tycker dock att jag utfört undersökningen med sådan noggrannhet som möjligt för den omfattning som var aktuell för den här undersökningen. Mina informanter var från tre olika distrikt inom det område som hör till Frivilliga räddningstjänstens svenska område i Österbotten.

Resultatet som undersökningen gav var att Frivilliga räddningstjänsten upplever att samarbetet med polisen fungerar väl under efterspaningar i Österbotten. Resultatet visar även på att FRT är positivt inställda på användningen av ryttare och häst under efterspaning av försvunnen person. Resultatet kan anses innebära att samarbetet organisation och myndighet emellan utförs som det föreskrivs i de anvisningar som finns. Resultaten kan leda till ännu bättre samarbete och kontakt mellan polisen och Frivilliga räddningstjänsten. Resultatet angående ridande verksamhet under efterspaningar kan anses innebära att FRT skulle vara intresserade av att veta mer om hur det går till i praktiken att

använda sig av hästpatruller. Det kunde i sin tur leda till att FRT utvecklar ett nytt utbildningsprogram för de frivilliga som är intresserade att delta i hästpatrull under efterspaningar.

Utförandet av den här undersökningen har varit ett levande organ från början till slut. Den idé som jag inledningsvis hade är kvar i form av den andra undersökningsfrågan som handlar om hästpatruller, men resterande av undersökningens huvudfokus har ändrat. Den största orsaken till att det varit ett levande arbete var Polisstyrelsens nya direktiv som utgavs under tiden jag utförde undersökningen. Trots det är jag är nöjd med mitt val av ämne och jag är glad att grundsyftet fick vara med som en något mindre undersökningsfråga.

Angående resultatet är jag glad att det var variation i svaren. Majoriteten upplevde att samarbetet fungerar bra, men även förbättringsförslag framkom och exempel på situationer där polisen agerat på sätt som kan ha medfört att samarbetet upplevts blivit lidande. Fortsatt forskning kunde vara att ta reda på polisens uppfattning om samarbetet, utarbetning av verksamhetsplan för ridande verksamhet eller ta reda på om det finns frivilliga ryttare som är intresserade av att delta i hästpatruller under efterspaning av försvunnen person.

Att personer förvinner är skeenden som kommer att förekomma, så att utveckla sätt för att hitta dessa personer så snabbt som möjligt är viktigt för att de ska hittas vid liv. Att vara måna om att samarbetet fungerar ändamålsenligt organisationer och myndigheter emellan ligger i allas intressen då det handlar om någons anhörig som är borta. Att tänka på nya alternativa metoder för att hitta försvunna personer anser jag är viktigt då man alltid kan utvecklas och bli bättre. Det som alla önskar är att varje efterspaningsuppdrag ska få ett lyckligt slut.

Referenser

- Bell, J. (2015). *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Eriksson, E. (2018, 9 oktober). *Kronoberg först i landet att söka med häst*. Svt Nyheter. Hämtad 5.4.2021 från <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/smaland/ryttare-ska-hitta-forsvunna-i-kronoberg>.
- Eftersöksakademin. (2012). *Kompendium för Efterforskning av försvunnen person*.
- FIKK. (3.4.2021). *Startsida*. Hämtad 3.4.2021 från <https://fikk.se/>.
- FIKK. (3.4.2021). *Om oss*. Hämtad 3.4.2021 från <https://fikk.se/om-oss/>.
- FIKK. (3.4.2021). *Hur vi arbetar*. Hämtad 3.4.2021 från <https://fikk.se/hur-vi-arbetar/>.
- FIKK. (3.4.2021). *Försvunna personer*. Hämtad 3.4.2021 från <https://fikk.se/forsvunna-personer/>.
- Finlands Röda Kors. (2005). *Råd för att hitta en försvunnen*.
- Finlands Röda Kors. (2021). *Vapepa info*. Hämtad 16.4.2021 från <https://www.lehtiluukku.fi/lehdet/vapepa-info/1-2021/270898.html>.
- Finlands Röda Kors. (2021). *Vapepa info*. Hämtad 5.2.2021 från <https://www.lehtiluukku.fi/lehdet/vapepa-info/1-2021/270898.html>.
- Finlands Röda Kors. (2019). *Vapepa info*. Hämtad 18.4.2021 från <https://www.lehtiluukku.fi/lehdet/vapepa-info/sve-2019/215733.html>.
- Finlands Röda Kors. (2018). *Vapepa info*. Hämtad 18.4.2021 från <https://www.lehtiluukku.fi/lehdet/vapepa-info/2018%20svenska/198683.html>.
- Finlex. Polislagen, Finlex (872/2011). Hämtad 18.4.2021 från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110872?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=polislag>.
- Finlex. Räddningslagen, Finlex (379/2011). Hämtad 18.4.2021 från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110379#L6P46>.
- Finlex. Strafflagen, Finlex (39/1889). Hämtad 18.4.2021 från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=strafflag>.
- Frivilliga räddningstjänsten. (2019). *Försäkringsanvisning för frivilliga räddningstjänsten*.
- Gustafsson, Ann-Sofie. (2020). *Verksamhetsledare, Missing People Kronoberg*. E-post, 10.2.2020.
- Mattila, J. (2018). *Kadonneen henkilön etsintä - alustavasta puhuttelusta tilannekuvan luomiseen* (Kandidatuppsats) Tammerfors: Polisyrykeshögskolan. Hämtad från <https://www.theseus.fi/handle/10024/152721>.
- Missing people Sweden. (4.4.2021). *Om oss*. Hämtad 4.4.2021 från <https://www.missingpeople.se/sv/om-oss/>.

- Missing people Sweden. (4.4.2021). *Årsredovisning för Missing people Sweden*. Hämtad 4.4.2021 från <https://www.missingpeople.se/media/2313/a-r-mps-2020.pdf>.
- Patel, B., & Davidson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder: Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Pelastuskoiraliitto. (3.4.2021). *Hälytystoiminta*. Hämtad 3.4.2021 från <https://pelastuskoiraliitto.fi/toiminta/halytystoiminta/>.
- Pelastuskoiraliitto. (27.2.2021) *Kort på svenska*. Hämtad 27.2.2021 från www.pelastuskoiraliitto.fi/sve.
- Pelastuskoiraliitto. (3.4.2021). *Provverksamhet*. Hämtad 3.4.2021 från <https://pelastuskoiraliitto.fi/sve/provverksamhet/>.
- Poliisi.fi. (2.3.2021). *Anmälan om försvunnen person*. Hämtad 2.3.2021 från <https://poliisi.fi/sv/anmalan-om-forsvunnen-person>.
- Poliisi.fi. (20.4.2021) *Polishundar*. Hämtad 20.4.2021 från <https://poliisi.fi/sv/polishundar>.
- Poliisi.fi. (20.4.2021). *Polishästar*. Hämtad 20.4.2021 från <https://poliisi.fi/sv/polishastar>.
- Polisstyrelsen. (2019). *Efterspaning av försvunnen person och polisundersökning*.
- Polisstyrelsen. (2019). *Samverkan mellan polisen och frivilligorganisationerna*.
- Reinikainen, A. (2018, 23 november) Kadonneen naisen etsinnät jatkuvat Pieksämäellä hevospartioiden avulla, kerta on nyt ensimmäinen Suomessa — "Jos on vähänkin enemmän ollut hevosten kanssa tekemisissä, osaa kyllä lukea hevosen reaktioita". *LÄNSI-SAVO*. Hämtad 1.4.2021 från <https://www.lansi-savo.fi/paikalliset/3720071>.
- Rikander, H. (2016). *Poliisin ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun yhteistoiminta ja sen kustannukset 2010–2015* Tammerfors: Polisyrykeshögskolan. Hämtad från <https://www.theseus.fi/handle/10024/121674>.
- SAR Sweden. (4.4.2021). *Om oss*. Hämtad 4.4.2021 från <https://www.sarsweden.se/om-oss>.
- SAR Sweden. (4.4.2021). *Startsida*. Hämtad 4.4.2021 från <https://www.sarsweden.se/>.
- SAR Sweden. (4.4.2021). *Våra kompetenser*. Hämtad 4.4.2021 från <https://www.sarsweden.se/vr-kompetens>.
- Sund, R. (2018). *Österbottens Frivilliga räddningstjänst: Verksamhetsberättelse för år 2017*.
- Sund, R. (2019). *Österbottens Frivilliga räddningstjänst: Verksamhetsberättelse för år 2018*.
- Sund, R. (2020). *Österbottens Frivilliga räddningstjänst: Verksamhetsberättelse för år 2019*.
- Svenska akademiens ordböcker. (1960) *Ryttare*. Hämtad 2.3.2021 från https://svenska.se/saob/?id=R_3321-0179.P30K&pz=7.
- Svensk ordbok. (2019). Hämtad 13.1.2021 från <https://svenska.se/tre/?sok=uppfattning&pz=1>.
- Synonymer. (2021). Hämtad 26.4.2021 från <https://www.synonymer.se/sv-syn/samarbete>.

Synonymer. (2021). Hämtad 26.4.2021 från <https://www.synonymer.se/sv-syn/samverkan>.

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu. (2020). *Toimintakertomus 2019*. Hämtad 18.4.2021 från <https://vapepa.fi/tietoa-vapepasta/>.

Vapepa. (16.4.2021). *Det är vapepa*. Hämtad 16.4.2021 från <https://vapepa.fi/sv/det-ar-vapepa/>.

Vapepa. (16.4.2021). *Gå med i verksamheten*. Hämtad 16.4.2021 från <https://vapepa.fi/sv/ga-med-i-verksamheten/>.

Vapepa. (28.3.2021). *Gå med i verksamheten*. Hämtad 28.3.2021 från <https://vapepa.fi/sv/ga-med-i-verksamheten/>.

Vapepa. (25.3.2021). *Utbildning*. Hämtad 25.3.2021 från <https://vapepa.fi/sv/utbildning/>.

Virkku. (23.4.2021). *Virta-info*. Hämtad 23.4.2021 från <https://virta.virkku.net/index.cfm?template=dynamic.cfm&sivuId=34>.

Virta, H. & Ärväs, R. (2019). *POLIISIN JA VAPEPAN YHTEISTYÖ ITÄ-UUDENMAAN ALUEELLA Koulutuspaketti Vapaaehtoisesta pelastuspalvelusta poliisimiehille* (Kandidatuppsats) Tammerfors: Polisyrkeshögskolan. Hämtad från <https://www.theseus.fi/handle/10024/172730>.

Widergren, J. (2018, 9 oktober). *Travhästen Nora ingår i Missing Peoples första hästpatrull*. Svt Nyheter. Hämtad 5.4.2021 från <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/smaland/ryttaren-minna>.

Bilagor

Bilaga 1

Intervjufrågor till informanter vid Frivilliga räddningstjänsten

1. Hur anser du att kommunikationen inledningsvis fungerar när polisen kontaktar er angående en efterspaning?
2. Har det någon gång blivit något betydande missförstånd på grund av bristande kommunikation?
3. Vad är bra i kommunikationen och vad kunde förbättras
4. Hur anser du att samarbetet med polisen fungerar på platsen där efterspaningen äger rum?
5. Vad i samarbetet fungerar bra och vad kunde förbättras?
6. Hur ser uppföljningen ut från polisens sida ut när en efterspaning avslutas?
7. Ser uppföljningen annorlunda ut beroende på om personen inte hittas, om personen hittas vid liv eller avliden?
8. Om det var möjligt från polisens sida, vad kunde förbättras i uppföljningen efter en efterspaning?
9. Tror du ryttare och häst kunde vara till nytta vid efterspaning av försvunnen person?
10. Vad kunde vara fördelarna?
11. Vad kunde vara nackdelarna?

Bilaga 2

Frågor till Ann-Sofie Gustafsson vid Missing People Sweden Kronoberg

1. Hur går det till när hästar används vid efterspaning av försvunna personer?
2. Vad har ni för krav på ryttaren?
3. Vad ska personen ha gått för kurser?
4. Vad har ni för krav på hästen?
5. Är ekipaget försäkrat under tiden de är ute och söker?
6. Markerar ekipaget var de färdas?
7. Används GPS/annan utrustning?
8. Vad ska ryttaren ha för utrustning på sig?
9. Vad ska ryttaren ha för utrustning med sig?
10. Vad ska hästen ha för utrustning på sig?
11. I vilka fall/omständigheter är det speciellt bra med ryttare till häst som söker?
12. I vilka fall/omständigheter är det olämpligt att ryttare till häst söker?
13. Vad är fördelarna med att ryttare till häst söker?
14. Vad är nackdelarna med att ryttare till häst söker?
15. Har ni en särskild hästgrupp som alltid kallas ut oavsett om hästarna används eller inte, eller kallas hästgruppen ut bara när hästarna kan användas?
16. Finns det flera Missing people grupper i Sverige som använder häst? Vilka isåfall?
17. Om svaret var ja på tidigare frågan: Har ni samma regler och direktiv om hur häst ska användas vid efterspaning av försvunnen person?
18. Är det något i ert sätt att utföra det som du skulle vilja utveckla till det bättre?
19. Vet du om andra organisationer/föreningar i Sverige använder häst vid efterspaning av försvunnen person?

Bilaga 3

Frågor till Ann-Sofie Gustafsson vid Missing People Sweden Kronoberg

2b, Ålder på personen?

3b, Hur ser utbildning för patrulledare ut? Berätta kort.

4b. Mera ingående krav på hästen; ålder, mankhöjd, sjukdomshistoria?

4c. Har ni något test för hästen för att se om ni kan tillåta ryttare + häst fara ut och söka?

7b. Används appen för kartläsning från hästryggen också eller är det enbart för att se var ekipaget rört sig?

9b. Har ni något annat kommunikationsmedel än appen och personens egen telefon?

10b. Kräver ni att det är trän med brett? Eller får personen använda det som de anser är tillräckligt för att kunna manövrera sin häst?